

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO NA LATA 2013 - 2020

Wąbrzeźno, grudzień 2012

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SPIS TREŚCI

I. Proces tworzenia strategii oraz jego uczestnicy	3
1. Metoda opracowania strategii	3
2. Uczestnicy procesu tworzenia strategii.....	4
II. Diagnoza stanu powiatu wąbrzeskiego	7
1. Położenie geograficzne i podział administracyjny	7
2. Uwarunkowania środowiskowe.	8
3. Infrastruktura techniczna	16
4. Charakterystyka społeczno-demograficzna	18
5. Gospodarka powiatu	26
6. Budżet powiatu	27
7. Badanie ankietowe mieszkańców powiatu wąbrzeskiego	30
III. Uwarunkowania rozwoju powiatu wąbrzeskiego	37
1. Analiza SWOT	37
2. Wizja rozwoju powiatu wąbrzeskiego	39
3. Cele strategiczne i operacyjne.....	40
IV. Załączniki.....	41
Plan działań Strategii Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego (na lata 2013-2020)	42
Powiat wąbrzeski na tle pozostałych powiatów w województwie.....	75
Analiza realizacji strategii rozwoju powiatu wąbrzeskiego na lata 2007-2015.	76

I. Proces tworzenia strategii oraz jego uczestnicy

1. Metoda opracowania strategii

Strategia rozwoju powiatu wąbrzeskiego do 2020 roku powstała w wyniku realizacji projektu „Decydujemy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet V. Dobre Rządzenie, Działanie 5. 3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt „Decydujemy razem” jest wspólnym przedsięwzięciem siedmiu instytucji i organizacji. Rolę lidera pełni Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym.

Jest to pilotażowy projekt budowania i testowania mechanizmów partycypacji w 108 gminach i powiatach na terenie całej Polski, którego celem jest: upowszechnienie sprawdzonych modeli współdecydowania mieszkańców z samorządami lokalnymi powstałych w Polsce i za granicą, dostarczenie społecznościom i władzom narzędzi monitorowania i oceny stanu partycypacji oraz opracowanie i przygotowanie do wdrożenia ogólnokrajowego systemu jej wspierania.

Władze powiatu zdecydowały się opracować nowy dokument strategiczny w modelu partycypacyjnym przy szerokim udziale społeczeństwa. Obecnie obowiązująca strategia została przygotowana na lata 2007 – 2015. Jednakże za powstaniem nowego dokumentu przemawia opracowanie nowych dokumentów strategicznych województwa oraz dyskusja nad nową prognozą finansową Unii Europejskiej. Powyższe wymusza konieczność myślenia o przyszłości w nieco inny, niż dotychczasowy sposób.

Prace nad dokumentem strategii opierały się o wykorzystanie:

- informacji będących w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie,
- danych statystycznych GUS,
- badania społecznego mieszkańców powiatu,
- analizy SWOT,
- spotkań warsztatowych,
- założeń do Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego,
- strategii rozwoju miasta oraz dokumentów strategicznych gmin,
- strategii sektorowych powiatu.

2. Uczestnicy procesu tworzenia strategii

Strategia powiatu wąbrzeskiego powstała przy współpracy środowiska lokalnego. W całym procesie wzięli udział: władze samorządów lokalnych, radni powiatu i gmin, przedstawiciele instytucji samorządowych i rządowych, przedsiębiorcy, rolnicy, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy. W ramach prac nad opracowaniem strategii przeprowadzono 9 warsztatów (od marca do października 2012). Prace zespołu wspierane były przez dra Cezarego Trutkowskiego - doradcę zewnętrznego z ramienia Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Zespół Partycypacyjny		
Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/organizacja/mieszkaniec
1	Krzysztof Maćkiewicz	Starosta Wąbrzeski
2	Bożena Szpryniecka	Wicestarosta – koordynator w projekcie
3	Adam Puchała	Przewodniczący Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
4	Józef Krawczyk	Sekretarz Powiatu - Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
5	Krzysztof Goleń	Skarbnik Powiatu
6	Wojciech Bereza	Zastępca Burmistrza Wąbrzeźna
7	Stanisław Szarowski	Wójt Gminy Dębowa Łąka
8	Krzysztof Zieliński	Zastępca Wójta - Urząd Gminy Książki
9	Marcin Skonieczka	Wójt Gminy Płużnica
10	Piotr Piątkowski	Przewodniczący Rady Gminy Wąbrzeźno
11	Andrzej Chojnicki	Radny Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
12	Marek Markowski	Radny Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
13	Zbigniew Ceglarski	Radny Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
14	Józef Molczyński	Radny Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
15	Wojciech Dombrowski	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wąbrzeźnie
16	Krzysztof Lewandowski	Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Wąbrzeźnie
17	Justyna Przybyłowska	Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie
18	Bolesław Künstler	Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO NA LATA 2013 - 2020

19	Tomasz Wilamowski	Dyrektor Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Wąbrzeźnie
20	Stanisław Bytnar	Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie
21	Aleksandra Kurek	Dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki w Wąbrzeźnie
22	Zenon Wilczyński	Prezes Lokalnej Grupy Działania Wieczno
23	Marta Kowaliszyn	Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wąbrzeźnie, Przewodnicząca - Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski
24	Mirosława Tomasik	Prezes Towarzystwa Rozwoju Gminy Płużnica
25	Jarosław Herbowski	Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP
26	Elżbieta Lubomska	Kierownik Powiatowego Zespół Doradztwa Rolniczego w Wąbrzeźnie
27	Edyta Brzowska	Kierownik Wydziału Rozwoju Urzędu Miasta w Wąbrzeźnie
28	Marcin Zdziebłowski	Urząd Gminy Wąbrzeźno - inspektor
29	Romuald Mencil	Przedsiębiorca- ZPHU „Profit” Wąbrzeźno
30	Ryszard Lewalski	Przedsiębiorca- PUKiM EKOSYSTEM Wąbrzeźno
31	Marlena Górka	Przedsiębiorca - EURO Edukacja
32	Radosław Krajewski	Sołtys Wsi Brudzawki
33	Grażyna Kesler	Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Dębem”, Sołtys Wsi Szczuplinki
34	Barbara Kozłowska	Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich Gminy Wąbrzeźno, rolnik
35	Anna Wetzel	Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie – animatorka w projekcie
36	Karol Eichberger	Kierownik Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
37	Danuta Krzyżanowska	Kierownik Wydziału Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu - Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
38	Edward Kochman	Prezes Koła Pszczelarzy w Wąbrzeźnie

Harmonogram przebiegu prac nad strategią.

9.03.2012	Spotkanie informacyjno-rekrutacyjne. Omówienie modelu partycypacyjnego opracowania strategii. Rekrutacja do Zespołu Partycypacyjnego.
23.03.2012	Omówienie zagadnień związanych z rozwojem zrównoważonym, analiza celów rozwojowych zawartych w dokumentach powiatowych i gminnych
25.04.2012	Przygotowanie badań społecznych
maj/czerwiec 2012	Realizacja badań społecznych we wszystkich gminach powiatu
19.06.2012	Prezentacja i analiza wyników badań
26-28.06.2012	Wypracowanie przez zespoły robocze analizy SWOT sytuacji w powiecie w odniesieniu do trzech ładów zrównoważonego rozwoju: społecznego, środowiskowego i infrastruktury.
16.07.2012	Wypracowanie założeń strategii, wizji i celów
11.09.2012	Określenie celów operacyjnych działań do strategii
20.09.2012	Dyskusja nad przyjętymi celami i działaniami strategii
3.10.2012	Wypracowanie wskaźników i harmonogramu realizacji strategii
25.10.2012	Analiza przyjętych działań i harmonogramu realizacji strategii. Opracowanie planu konsultacji społecznych
Listopad 2012	Konsultacje społeczne
Grudzień 2012	Omówienie wyników konsultacji społecznych, opracowanie ostatecznej wersji dokumentu, przekazanie dokumentu do Rady Powiatu

II. Diagnostyka stanu powiatu wąbrzeskiego

1. Położenie geograficzne i podział administracyjny

Powiat wąbrzeski znajduje się w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Ogólna powierzchnia powiatu wynosi 50 198 ha. Należy do najmniejszych powiatów województwa i pod względem wielkości powierzchni znajduje się na 18 miejscu (przed aleksandrowskim). W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 41 715 ha (83,1% powierzchni powiatu). Lasy i grunty leśne zajmują 4 145 ha, co stanowi zaledwie 8,27%.

Powiat wąbrzeski sąsiaduje z powiatem grudziądzkim (od północy), brodnickim (od wschodu), golubsko-dobrzyńskim (od południa), toruńskim (od południowego zachodu) i chełmińskim (od zachodu). Pod względem administracyjnym powiat wąbrzeski dzieli się na 5 jednostek szczebla podstawowego tj. gmina miejska Wąbrzeźno oraz gminy wiejskie: Dębowa Łąka, Książki, Płużnica i Wąbrzeźno.

Jest to jeden z najmniejszych powiatów województwa kujawsko-pomorskiego (mniejszy jest tylko powiat aleksandrowski). Zajmuje 2,79% jego powierzchni, zamieszkuje w nim 1,68% ogółu ludności województwa (2011). Pod względem liczby ludności powiat wąbrzeski jest najmniejszym powiatem województwa.

2. Uwarunkowania środowiskowe

W układzie fizycznogeograficznego podziału Polski J. Kondrackiego (1988) obszar powiatu wąbrzeskiego leży w obrębie makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie. Jedynie niewielki fragment w północno-zachodniej części powiatu (na terenie gminy Płużnica) znajduje się w makroregionie Dolina Dolnej Wisły. Na obszarze powiatu obserwuje się znaczne zróżnicowanie poszczególnych komponentów środowiska geograficznego. Przeważająca część powiatu leży w obrębie polodowcowej wysoczyzny morenowej, użytkowanej rolniczo i odlesionej. Południowo-zachodnia, środkowa i środkowo-wschodnia część powiatu znajduje się w obrębie tzw. sandru wąbrzeskiego, który zbudowany jest głównie z osadów piaszczystych i w części porośnięty lasami.

Rzeźba terenu

Rzeźba terenu jest urozmaicona. Została ona ukształtowana podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Obszar Pojezierza Chełmińskiego wykazuje klasyczne cechy krajobrazu młodoglacjalnego. Podstawową formą rzeźby terenu jest polodowcowa wysoczyzna morenowa płaska i falista zalegająca na wysokości 100-110 m n.p.m. i zbudowana z gliny morenowej oraz piasków gliniastych. Wysoczyznę urozmaicają wypukłe formy rzeźby terenu: pagórki i wzgórza morenowe, pagórki i wzgórza kemowe oraz wały ozów. Obszar powiatu przecinają równoleżnikowo trzy pasma moren czołowych, tzw. moreny wąbrzeskie. Powierzchnię terenu urozmaicają również wklęsłe formy rzeźby terenu. Są to głębokie, długie i wąskie rynny polodowcowe, których dna są podmokłe lub wypełnione wodami jezior (np. rynna Jeziora Zamkowego, Jeziora Wielkądzińskiego, Jeziora Blizno) oraz doliny wód roztopowych. Niezbyt głębokie, lecz rozległe przestrzenie są obniżenia wytopiskowe, których dna wypełniają często duże płytkie jeziora (np. Wieczno Północne), a także równiny torfowe i mokradła.

Gleby

Jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych na terenie powiatu wąbrzeskiego są urodzajne gleby. Obszar powiatu pod tym względem wyróżnia się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Składowicą gleb jest najczęściej polodowcowa glina zwałowa oraz utwory piaszczyste. Na takich osadach wykształciły się gleby brunatne, płowe i rdzawe. Na sandrowych osadach piaszczystych wykształciły się przede wszystkim gleby bielicoziemne. Według podziału na regiony glebowo-rolnicze, obszar powiatu wąbrzeskiego znajduje się na terenie Regionu Radzyńskiego (północno-zachodnia część powiatu) i Regionu Wąbrzeskiego (południowo-wschodnia część). W Regionie Radzyńskim zdecydowanie przeważają gleby kompleksu pszennego dobrego (2) i żytniego bardzo dobrego (4). Wykształcone gleby to przeważnie gleby brunatne powstałe z lekkich i średnich glin zwałowych. Rzeźba terenu jest niskofalista i niskopagórkowata. Występują tu korzystne warunki dla intensywnej uprawy wymagających roślin. Region Wąbrzeski odznacza się znacznym zróżnicowaniem środowiska geograficznego, a tym samym warunków glebowych. Pokrywę glebową stanowią przede wszystkim gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane wytworzone z piasków naglinowych i glin silnie spiaszczonych. Przeważają gleby kompleksu żytniego dobrego (5) i żytniego bardzo

dobrego (4). W obniżeniach terenowych występują powszechnie gleby kompleksu pastewnego mocnego (8). Jest to region żytio-ziemniaczany z możliwością intensywnej uprawy roślin. Na obszarze powiatu wąbrzeskiego przestrzennie przeważają średniourodzajne gleby klasy bonitacyjnej IVa (34,1% gruntów ornych) i IIIB (34,0%). Udział pozostałych klas nie przekracza 10 %. Spośród trwałych użytków zielonych przeważają użytki IV klasy bonitacyjnej (50,3%). Znaczny udział mają także użytki V klasy.

Pod względem przydatności rolniczej gminy powiatu wąbrzeskiego różnią się znacznie. Najlepszymi warunkami przyrodniczymi do produkcji rolniczej odznacza się gmina Płużnica. Również bardzo dobre warunki w tym zakresie występują w gminach Dębowa Łąka i Książki. Większość obszarów tych gmin leży na polodowcowej, gliniastej i przeważnie płaskiej wysoczyźnie morenowej, na której wykształciły się urodzajne gleby. Najłabsze warunki dla produkcji rolniczej występują na terenie gminy Wąbrzeźno. Warto zaznaczyć, że przydatność rolnicza gleb powiatu wąbrzeskiego jest wyższa od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Gleby narażone są na procesy degradacji. Zjawiska te związane są z tzw. erozją wietrzną, która polega na wywiewaniu cząstek próchnicznych głównie na odkrytych i pozbawionych roślinności obszarach. Natomiast w strefach krawędziowych dolin i rynien występują procesy erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej, polegające na wymywaniu wierzchnich warstw gleby na terenach o wysokich spadkach. Zjawiska te występują głównie w strefach krawędziowych rynien i dolin polodowcowych. Brak istotnych źródeł zagrożeń, głównie ze strony przemysłu powoduje, że gleby powiatu nie są ponadnormatywnie zanieczyszczone. Należy jednak podkreślić, że „dzikie” pozyskiwanie kruszywa metodą odkrywkową powoduje ubytek zasobów glebowych i nasilanie procesów degradacji gleb.

Lasy

Pod względem wskaźnika lesistości (8,3%) powiat wąbrzeski należy do najłabiej zalesionych regionów w województwie kujawsko-pomorskim. Obszar powiatu jest położony w przyrodniczo-leśnej Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej, Dzielnicy Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego, Mezoregionie Wysoczyzny Dobrzyńsko-Chełmińskiej. Z uwagi na urodzajne gleby i rozdrobnioną gospodarkę rolną znaczna część powiatu uległa w dużym stopniu odlesieniu, stąd lesistość jest bardzo niska. Na terenie powiatu pozostały tylko dwa znaczące kompleksy leśne, jeden większy w gminie Wąbrzeźno i drugi mniejszy w gminie Dębowa Łąka. Powierzchnię lasów i lesistość gmin powiatu wąbrzeskiego przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Gmina	Lasy i grunty leśne (w ha)						Lesistość %
		Lasy Państwowe		Lasy osób fizycznych		Pozostałe	Razem	
		2006	2011	2007	2011			
1	m. Wąbrzeźno	-	-	7	7	4	11	1,3
2	Dębowa Łąka	580	587	195	200	27	814	9,5
3	Książki	-	-	85	114	10	124	1,4
4	Płużnica	106	106	160	165	2	273	2,3
5	Wąbrzeźno	2314	2315	548	558	50	2.923	14,6
	Razem:	3000	3008	995	1044	93	4.145	8,3

Powierzchnia lasów i lesistość powiatu wg gmin.

W porównaniu do lesistości Polski (29%) i województwa kujawsko-pomorskiego (23,2%) wskaźnik lesistości powiatu wąbrzeskiego (8,3%) jest bardzo niski.

Powierzchnia lasów prywatnych w powiecie wąbrzeskim wynosi 1 044 ha. Powyższa tabela obrazuje stan wielkościowy i dynamikę lesistości w ostatnich latach.

W strukturze własnościowej dominują lasy państwowe, które stanowią 72,5% powierzchni leśnej powiatu wąbrzeskiego. Jest to korzystne, bowiem lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są ogólnie dostępne dla ludności, z wyjątkiem niektórych obszarów objętych stałym zakazem, jak np. uprawy leśne, ostoje zwierząt itp.

Warunki hydrologiczne

Pod względem hydrograficznym obszar powiatu leży w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni jej prawobocznych dopływów: Drwęcy i Strugi Toruńskiej oraz częściowo w zlewniach Kanału Głównego i Osy. Obszar powiatu wąbrzeskiego jest umiarkowanie zasobny w wody powierzchniowe. Powiat jest odwadniany przez Strugę Toruńską (zachodnia jego część) oraz przez Strugę Wąbrzeską (środkowa i wschodnia część powiatu). Rzeki te stanowią osie hydrograficzne powiatu wąbrzeskiego. Północno-wschodnia część powiatu znajduje się w zlewni Osy, a północno-zachodnia - w zlewni Kanału Głównego.

Klimat

Klimat powiatu wąbrzeskiego, podobnie jak obszarów tej części regionu, charakteryzuje się przejściowością i zmiennością warunków temperatury, opadów, ciśnienia, wiatru i zachmurzenia. Średnia suma opadów należy do najniższych w kraju i nieznacznie przekracza 500 mm rocznie. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego.

Zasoby surowców naturalnych

Na obszarze powiatu wąbrzeskiego występują jedynie kopaliny pospolite w postaci kruszyw oraz iłów, torfów i kredy jeziornej.

Powiat wąbrzeski posiada zróżnicowaną budowę geologiczną, lecz na powierzchni całego obszaru zalegają osady czwartorzędowe. Ich miąższość jest znaczna, lokalnie przekracza 150 m. Są to osady lodowcowe, wodnolodowcowe, rzeczne, jeziorne, oraz biogeniczne. Baza surowców użytecznych w takich osadach jest uboga. Występujące na terenie powiatu kruszywa są wieku czwartorzędowego. Jakość kruszyw zależy w znacznym stopniu od typu genetycznego złoża. Wyróżnia się tu trzy typy złóż: polodowcowe, wodnolodowcowe oraz rzeczne. Złóża polodowcowe zostały zdeponowane w czasie nasunięcia lądolodu i osadzone w morenach akumulacyjnych. Złóża wodnolodowcowe powstały na przedpolach linii postojowych lądolodu w miejscach wypływu wód (sandry), jak również pod dnem i we wnętrzu lądolodu - w miejscach akumulacyjnej działalności wód lodowcowych (ozy, kemy).

Na terenie powiatu występują liczne złoża żwiru i piasku, co ma swoje odzwierciedlenie w ilości czynnych żwirowni. Są to: Jaworze V, Małe Radowiska I, Lipnica I, Niedźwiedź I. Znajdują się też złoża iłów trzeciorzędowych oraz iłów i mułków zastoiskowych, a także w mniejszej skali gliny zwałowe, brak jest jednak złóż udokumentowanych.

Z pozostałych surowców pospolitych na terenie powiatu występuje lokalnie kreda jeziorna oraz miejscami torf. Jedyne w powiecie złożo kredy jeziornej udokumentowano w miejscowości Węgorzyn (gm. Wąbrzeźno); złożo ma powierzchnię 5,72 ha i zasoby bilansowe kredy w ilości 197 tys. ton. Złożo dotychczas nie było eksploatowane przemysłowo.

Ochrona przyrody i krajobrazu

Na obszarze powiatu wąbrzeskiego znajdują się zarówno wieloprzestrzenne formy ochrony krajobrazu, jak i formy indywidualnej ochrony przyrody. Ilustruje to poniższe zestawienie.

Gmina	Rezerваты przyrody (ha)	Obszary chronionego krajobrazu (ha)	Użytki ekologiczne (ha)	Liczba pomników przyrody
m. Wąbrzeźno	-	-	-	1
Dębowa Łąka	-	1400	8,6	8
Książki	-	-	12	5
Płużnica	-	1324	22	8
Wąbrzeźno	68,74	8500	163	14
Łącznie powiat	68,74	11224	205,6	36

Formy ochrony przyrody na terenie powiatu wąbrzeskiego

Rezerwat przyrody „Wronie” został utworzony w roku 1978 i położony jest w gminie Wąbrzeźno. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu buczyny pomorskiej, przy północno-wschodniej granicy zasięgu buka. W skład rezerwatu „Wronie” wchodzi oddziały leśne leśnictwa Wronie, Nadleśnictwa Golub-Dobrzyń, o łącznej powierzchni 68,74 ha (0,14% powierzchni powiatu).

Obszary chronionego krajobrazu

Na obszarze powiatu wąbrzeskiego znajdują się trzy obszary chronionego krajobrazu. „Obszar kompleksu torfowiskowo-jeziorno-leśnego Zgniłka-Wieczno-Wronie” znajduje się w centralnej części Pojezierza Chełmińskiego i chroni największy na tym terenie kompleks torfowiskowy ze zbiorowiskami roślinnymi i szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, największe na terenie Pojezierza Chełmińskiego jezioro Wieczno o dobrej jakości wody, użytkowane rekreacyjnie i będące jednocześnie miejscem lęgowym ptactwa oraz kompleks leśny z rezerwatem przyrody „Wronie”. Powierzchnia obszaru wynosi 10 645 ha (części gmin: Dębowa Łąka, Płużnica i Wąbrzeźno). Obszar jest ekosystemem lądowo-leśnym.

Obszar Chronionego Krajobrazu Obszaru Strefy Krawędziowej Doliny Wisły o powierzchni 514 ha na terenie gminy Płużnica chroni wysoką, stromą i malowniczą strefę krawędziową Doliny Dolnej Wisły wraz z terenami przyległymi. Obszar jest ekosystemem lądowym.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy na terenie gminy Dębowa Łąka o powierzchni 65 ha chroni malowniczy krajobraz klasycznie wykształconej pradoliny Drwęcy z kompleksami leśnymi i licznymi jeziorami. Obszar jest ekosystemem wodno-lądowym.

Gospodarowanie na obszarach chronionego krajobrazu nie podlega szczególnie rygorystycznym reżimom ochronnym, jednak ustalone są zasady gospodarowania, które należy uwzględniać w pracach planistycznych w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz w bieżącej działalności gospodarczej. Należy tu wymienić m.in. zakaz lokalizowania obiektów przemysłowych i rolniczych uciążliwych dla

środowiska, unikanie lokalizacji obiektów z rozbudowaną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną, maksymalne ograniczenie przekształceń powierzchni ziemi, zachowanie i pomnażanie zasobów zieleni.

Łączna powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu na terenie powiatu wąbrzeskiego wynosi 11 224 ha, co stanowi 22,4% ogólnej powierzchni powiatu. Jest to wartość niższa niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego.

Pomniki przyrody

Ponadto znajduje się tu szereg indywidualnych form ochrony przyrody, jak pomniki przyrody. Celem ochrony pomników przyrody, m.in. sędziwych i okazałych drzew, jest zachowanie tworów przyrody o szczególnej wartości naukowej, kulturowej i historycznej, odznaczających się indywidualnymi i niepowtarzalnymi cechami. Łącznie na terenie powiatu znajduje się łącznie 36 pomników przyrody, w większości pojedyncze drzewa i grupy drzew. Najwięcej pomników przyrody znajduje się na terenie gminy Wąbrzeźno (14 obiektów). Na szczególną uwagę zasługują: rzadkie okazy drzew w parku w Dębowej Łące, w parku w Józekowie (gm. Płużnica), w parku w Zaskoczcu (gm. Książki), aleja 121 igliczni trócierniowej przy drodze Brudzawy-Piwnice (gm. Książki), głaz narzutowy w leśnictwie Nielub i skupienie jodeł pospolitych w leśnictwie Wronie (gm. Wąbrzeźno). Unikalnym pomnikiem przyrody jest wyspa na jeziorze Wieczno - miejsce lęgowe ptaków. Szczególnie cennym okazem jest rosnący w parku otaczającym dwór w Ryńsku (gm. Wąbrzeźno) cis pospolity liczący ok. 500 lat, o obwodzie 106 cm i wysokości 7,5 m. Według legendy cis jest starszy - został zasadzony w roku 1397 przez ówczesnego właściciela miejscowości - Mikołaja z Ryńska na pamiątkę założenia Towarzystwa Jaszczurczego.

Użytki ekologiczne

Znajduje się tu kilkadziesiąt obiektów uznanych za użytki ekologiczne, w większości śródleśnych bagien, mokradeł i podmokłości. Wszystkie leżą na terenach administrowanych przez Lasy Państwowe.

System ekologiczny obszaru powiatu wąbrzeskiego jest dobrze wykształcony. Należy jednak zwrócić uwagę, że poszczególne obszary nie są zwarte przestrzennie i nie mają pełnej ciągłości przestrzennej. System obszarów chronionych obejmuje głównie tereny leśne i jeziorne.

Dziedzictwo kulturowe.

Wśród zabytków architektury powiatu najliczniejszą grupę stanowią obiekty gotyckie. Są to głównie wiejskie kościoły kamienne i kamiennie-ceglane, z których najstarsze pochodzą z połowy XIV w. (Dębowa Łąka, Łobdowo, Kurkocin, Łopatki, Nowa Wieś Królewska, Niedźwiedź, Orzechowo, Osieczek, Płużnica, Wielkie Radowiska, Ryńsk, Wronie, Zieleń). Na uwagę zasługują też późno klasycystyczny zespół pałacowo - parkowy z połowy XIX w. w Dębowej Łące, zespół dworski w Działowie, pałac i park w Niedźwiedziu, dwór i park w Orłowie, dwór, oficyny klasycystyczne i park w Ryńsku. W Wąbrzeźnie znajdują się ruiny zamku biskupiego z XIV w. zbudowanego przez Hermana von Przina. Obecnie na terenie ruin zamku znajduje się Park Miejski.

Większość obiektów jest w stanie technicznym dobrym, jednak część wymaga przeprowadzenia remontów i konserwacji. Przy ulicy Kościelnej nr 1 usytuowany jest dom, w którym urodził się laureat Nagrody Nobla, profesor Walter Nernst.

Duże znaczenie symboliczne, budujące tożsamość lokalną na obszarze powiatu, ma „Towarzystwo Jaszczurcze”. Postać jaszczurki odnaleźć można w herbie gminy Wąbrzeźno. Dziś na Placu Jana Pawła II znajduje się fontanna, której głównymi elementami są dwie jaszczurki.

Na uwagę zasługują liczne parki podworskie. Na terenie powiatu znajduje się łącznie 41 parków podworskich, najwięcej (20 obiektów) na terenie gminy Wąbrzeźno. Na szczególną uwagę, ze względu na znaczną powierzchnię lub wyjątkowo cenny drzewostan, zasługują parki w Dębowej Łące i Niedźwiedziu (gm. Dębowa Łąka), Zaskocz (gm. Książki), Józefkowie (gm. Płużnica) oraz Ryńsku, Wałyczu i Wroniu (gm. Wąbrzeźno). Wymienić także należy park miejski w Wąbrzeźnie - Góra Zamkowa. Park o powierzchni około 3,6 ha rozciąga się na malowniczo ukształtowanym terenie w pobliżu Jeziora Zamkowego. W parku, poza cennym drzewostanem, na uwagę zasługują liczne aleje spacerowe, amfiteatr i ruiny zamku. Park jest miejscem rekreacji mieszkańców miasta.

Cześć parków jest wpisana do rejestru zabytków i są to obiekty chronione prawnie na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury. Oprócz znaczenia historycznego parki pełnią ważną funkcję ekologiczną, wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze krajobrazu rolniczego na obszarach wiejskich. Niestety większość parków jest zaniedbana, drzewostan przetrzebiony, a układ przestrzenny parku rzadko czytelny.

Turystyka i wypoczynek

Obszar powiatu wąbrzeskiego odznacza się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego, na który obok urodzajnych gleb składają się kompleksy leśne, urozmaicony krajobraz oraz piękne jeziora polodowcowe (17). Wokół jezior Zamkowego w Wąbrzeźnie i Wieczno w Przydworzu znajduje się dobrze rozwinięta baza turystyczna. Jezioro Wieczno o powierzchni 449 ha należy do najczystszych w województwie. Obszarem aktywizacji funkcji turystycznej stają się również tereny położone wokół mniejszych jezior jak: Płużnickie, Wielkądzkie i Blizno. Urokliwie położone jeziora stanowią ostoję ciszy i są prawdziwą atrakcją dla amatorów wędkowania. Usytuowanie miasta Wąbrzeźno między trzema jeziorami: Zamkowym, Frydek i Sicińskim, stwarza sprzyjające warunki do rozwoju turystyki. Malowniczo usytuowane Wąbrzeźno, pełni rolę wielofunkcyjnego ośrodka o zasięgu ponadlokalnym. Otoczone z trzech stron jeziorami i położone wśród pagórków miasto należy do najstarszych miejscowości Pomorza. Zatopione w zieleni, szczególnie latem zachwyca tych, którzy szukają odpoczynku z dala od tłoku i gwaru panującego w znanych ośrodkach wypoczynkowych. Zarówno oni jak i mieszkańcy miasta, dobre warunki do rekreacji znajdują nad Jeziorem Zamkowym. Nad jeziorem Wieczno w Przydworzu znajduje się ośrodek wypoczynkowy z rozległą plażą, który stanowi miejsce wypoczynku nie tylko mieszkańców powiatu wąbrzeskiego.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego rozwija się agroturystyka, która wykorzystuje walory środowiska wiejskiego (przyroda, krajobraz, kultura, produkcja rolna). Obecnie funkcjonuje i zaprasza turystów 9 gospodarstw.

Miłośników pieszych i rowerowych wędrówek z pewnością zainteresują szlaki turystyczne, które przebiegają przez gminy powiatu wąbrzeskiego. Trasy zostały tak opracowane, aby turysta zatrzymujący się na odpoczynek mógł zwiedzić ciekawe miejsca.

Szlaki turystyczne piesze: szlak czerwony: Grudziądz-Ryńsk, długość 41 km, szlak żółty: Ryńsk-Firlus, długość 18 km, szlak zielony: Ciechocin-Wąbrzeźno-Jabłonowo Pomorskie, długości ok. 52 km

Szlaki historyczne: „Szlak Grunwaldzki” i „Szlak Towarzystwa Jaszczurczego”.

Szlaki turystyczne rowerowe: Toruń-Olek - Wąbrzeźno - Radzyń Chełmiński - Grudziądz.

3. Infrastruktura techniczna

Drogi

Sieć drogową na terenie powiatu tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez powiat wąbrzeski przebiega droga krajowa nr 15. Przebiegające przez powiat wąbrzeski drogi wojewódzkie: 534 Grudziądz - Rypin, 551 Strzyżawa - Wąbrzeźno, 548 Stolno - Płachoty stanowią dogodne połączenia komunikacyjne z największymi ośrodkami w województwie. Istniejąca od roku 2006 obwodnica miasta Wąbrzeźno przyczyniła się do wyeliminowania uciążliwego ruchu tranzytowego z centrum miasta, a także umożliwia swobodny przejazd przez Wąbrzeźno do węzła autostradowego A-1 w Lisewie. Ponadto wokół obwodnicy, której długość wynosi 7,8 km znajdują się dogodne tereny inwestycyjne, które są sukcesywnie wykorzystywane.

Drogi w powiecie wąbrzeskim	
Drogi krajowe	7 km
Drogi wojewódzkie	72,92 km
Drogi powiatowe	218,7 km
Drogi gminne	627,8 km

Kolej

Przez miasto Wąbrzeźno przebiega linia kolejowa o znaczeniu podstawowym 353 Poznań - Skandawa.

Infrastruktura gospodarki wodno-ściekowej

Na terenie powiatu działają dwie komunalne mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków: oczyszczalnia w Wąbrzeźnie prowadzona przez Miejski Zakład Energetyki Ciepłej, Wodociągów i Kanalizacji w Wąbrzeźnie o mocy przerobowej 5200 m³/dobę oraz niewielka w Płużnicy. Według szacunków około 57% ludności zamieszkującej teren powiatu korzysta z oczyszczalni ścieków.

Gmina	Długość sieci kanalizacji sanitarnej w km	% skanalizowania	Przydomowe oczyszczalnie ścieków
Miasto Wąbrzeźno	51,02	98	4
Dębowa Łąka	14,64	19,5	59
Książki	29,4	33	64
Płużnica	70,83	50	4
Wąbrzeźno	36,6	24,1	4
Razem	202,49	45	135

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie powiatu.

W miejscach, w których brak jest kanalizacji ścieki odprowadzane są do szamb lub zastosowane zostały indywidualne systemy oczyszczania. W roku 2007 zgłoszonych oczyszczalni przydomowych na terenie powiatu było 64 natomiast w 2011 ich liczba wzrosła do 135.

Sieć wodociągowa na terenie powiatu liczy ponad 826,43 km. Wskaźnik zwodociągowania na koniec 2011 r. wynosił 94,18%. Z informacji uzyskanych z gmin wynika, że około 99% mieszkańców zaopatrywanych jest w wodę z wodociągów. Z własnych studni korzysta około 0,68% ludności powiatu.

Zaopatrzenie w energię elektryczną i gazową

Przez powiat biegną linie wysokiego napięcia 400 kV relacji Grudziądz - Węgrowo - Płock, 220 kV Jasieniec k/Bydgoszczy - Grudziądz - Węgrowo, 220 kV Toruń - Elana - Grudziądz - Węgrowo. Zasilanie energią elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez linie wysokiego napięcia 110 kV z kierunku Grudziądza, Golubia-Dobrzynia i Brodnicy. Powiat jest w pełni bezpieczny z punktu widzenia zasilania energią elektryczną. Aktualnie istnieje rezerwa mocy. Liczba odbiorców energii elektrycznej w 2010r. wyniosła 11 506. Zużycie energii w przeliczeniu na mieszkańca to 861,3 kWh, co plasuje powiat w grupie o wysokim zużyciu w województwie. Średnie zużycie na 1 mieszkańca w województwie wyniosło 747,6 kWh.

Gazociąg

Na terenie powiatu znajduje się odcinek gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Włocławek - Gdańsk, który jest źródłem zasilania sieci gazowniczej funkcjonującej w Wąbrzeźnie. W porównaniu ze wskaźnikami notowanymi w województwie kujawsko-pomorskim zauważalny jest niedorozwój sieci gazowej służącej odbiorcom indywidualnym w całym powiecie. Sieć gazowa jest systematycznie rozbudowywana. Na koniec 2010 r. było 1 177 odbiorców gazu z sieci.

Składowanie i zagospodarowanie odpadów

Wytwarzane przez powiat odpady wywożone są na Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Niedźwiedziu w gminie Dębowa Łąka, który został oddany do użytku w 2011r. Dokonuje się tam sortowania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Wcześniej było tam tylko składowisko odpadów, które funkcjonuje od 1986r. Całkowita powierzchnia składowiska w Niedźwiedziu wynosi 17,94 ha.

Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Niedźwiedziu wchodzi w skład regionu chełmińsko - wąbrzeskiego i przyjmuje również odpady z gmin Bobrowo, Zbiczno, z miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie, z miasta i gminy Chełmno, Kijewo Królewskie, Papowo Biskupie, Stolno, Lisewo, Unisław, Ciechocin, z miasta i gminy Golub-Dobrzyń, z miasta i gminy Kowalewo Pomorskie oraz z miasta i gminy Chełmża.

4. Charakterystyka społeczno-demograficzna

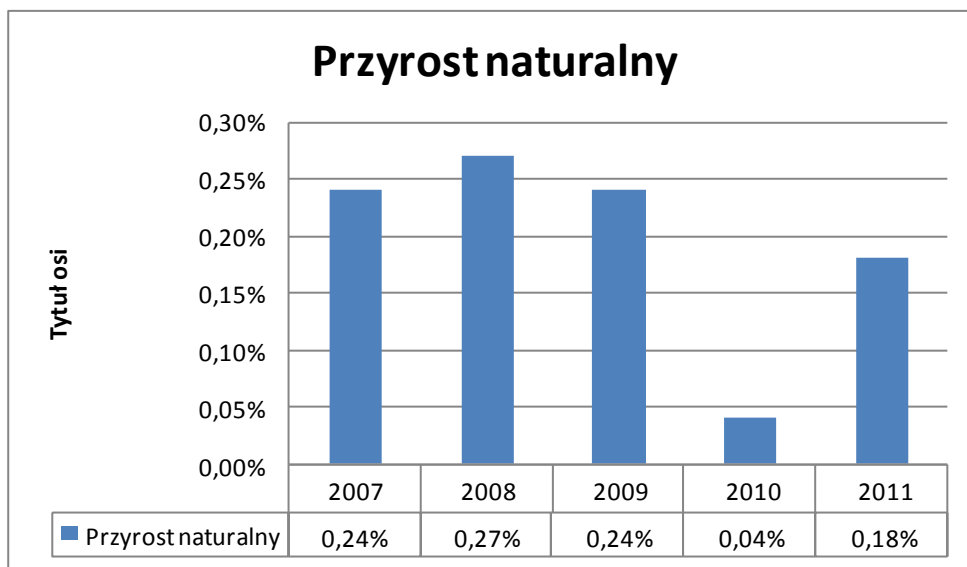
Struktura demograficzna

Struktura demograficzna jest istotnym elementem wskazującym trendy i kształtującym kierunki rozwoju danego regionu. Sytuację demograficzną powiatu na przestrzeni lat 2007 - 2011 obrazuje poniższa tabela.

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Gęstość zaludnienia na 1km ²
2007	34763	16999	17764	69
2008	34670	16973	17697	69
2009	34777	17060	17717	69
2010	34743	17022	17721	69
2011	35286	17353	17933	70

Główny Urząd Statystyczny - Struktura demograficzna powiatu wąbrzeskiego.

Na przestrzeni lat 2007 - 2011 w powiecie wąbrzeskim można zaobserwować nieznaczny spadek ludności, po czym w roku 2011 następuje jego wzrost. W porównaniu do roku 2007 liczba ludności wzrosła o ponad 400 mieszkańców w przeciągu 5 lat. Podział na kobiety i mężczyzn wskazuje, że w każdym z badanych roczników było więcej o ok. 700 kobiet niż mężczyzn. Obecnie ta liczba kształtuje się na poziomie 17 353 mężczyzn oraz 17 933 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosiła 70 osób/km² w roku 2011.

Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

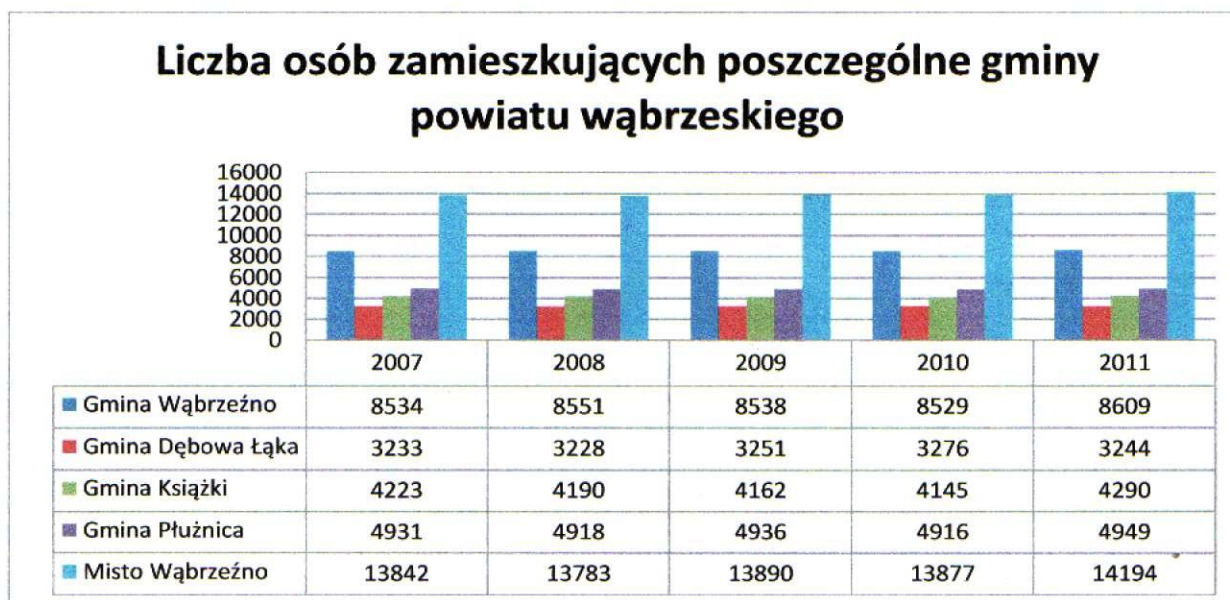
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO NA LATA 2013 - 2020

Najniższy przyrost naturalny odnotowano w 2010 roku i wyniósł on 0,04%. W roku następnym zauważono wzrost tej liczby. Najwyższy poziom przyrostu naturalnego przypada na rok 2008 w wynosił on 0,27%. Jest to przeciętny wynik w skali całego kraju gdzie przyrost naturalny szacuje się na 0,09%.

Lata	Wieś miejsce zameldowania	Wieś miejsce zamieszkania	Miasto miejsce zameldowania	Miasto miejsce zamieszkania
2007	21392	20921	13770	13842
2008	21369	20887	13801	13783
2009	21363	20887	13844	13890
2010	21342	20866	13831	13877
2011	-	21092	-	14194

Główny Urząd Statystyczny- Rozmieszczenie ludności we wsiach i miastach.

Na uwagę zasługuje fakt, iż coraz więcej osób podaje wieś jako faktyczne miejsce zamieszkania. W roku 2007 więcej osób było zameldowanych niż faktycznie mieszkało na wsi. Dane z 2011 roku pokazują, że faktycznie na wsi mieszkało 21 092 osób, a w mieście 14 194 osoby.

Główny Urząd Statystyczny

Powyższe dane wskazują na fakt, że w 2011 roku gminą wiejską o największej liczbie mieszkańców była gmina Wąbrzeźno licząca 21 sołectw, w których w sumie mieszka 8 609 osób (4 306 mężczyzn i 4 303 kobiet). Dla porównania gminą o najmniejszej liczebności jest gmina Dębowa Łąka licząca 8 sołectw, w których razem jest 3 244 mieszkańców (w tym 1 640 mężczyzn i 1 604 kobiet). Kolejną najliczniejszą gminą powiatu wąbrzeskiego jest gmina Płużnica, a następnie gmina Książki.

Struktura bezrobocia

Analizując rynek pracy powiatu wąbrzeskiego według sektorów gospodarki należy zauważyć, że aż 41, 56% pracujących zajmuje się rolnictwem, 28,94% - przemysłem i budownictwem, a 29,50% - handlem i usługami. Głównym ośrodkiem, w którym mieszkańcy powiatu znajdują zatrudnienie jest Wąbrzeźno. Istniejące firmy nie mają jednak znaczącego wpływu na rynek pracy, co przejawia się wysokim bezrobociem od szeregu lat. Część mieszkańców znajduje zatrudnienie poza granicami powiatu (Grudziądz, Toruń, Brodnica).

Główny Urząd Statystyczny

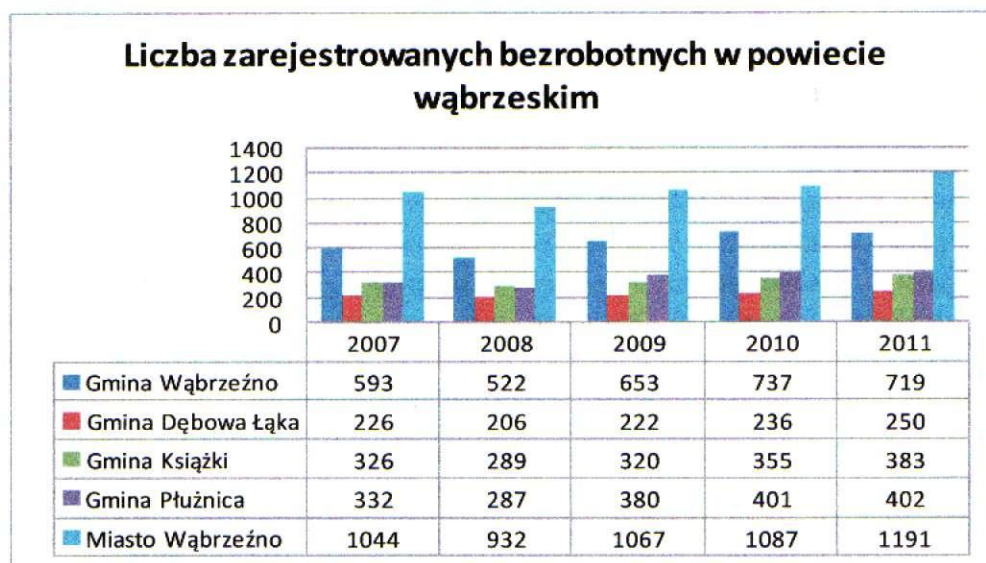
Według danych na koniec roku 2011 roku w powiecie wąbrzeskim bez pracy pozostawało 2 945 osób, a stopa bezrobocia wyniosła 21,60%. Najniższe bezrobocie zanotowano w 2008 roku i wynosiło ono 17% a w kolejnych latach stopa bezrobocia wzrastała.

	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64
2007	525	738	534	595	111	18
2008	496	645	473	495	115	12
2009	626	779	540	523	152	22
2010	656	855	558	519	196	32
2011	674	840	644	541	204	42

Powiatowy Urząd Pracy - Struktura bezrobocia, bezrobotni wg wieku.

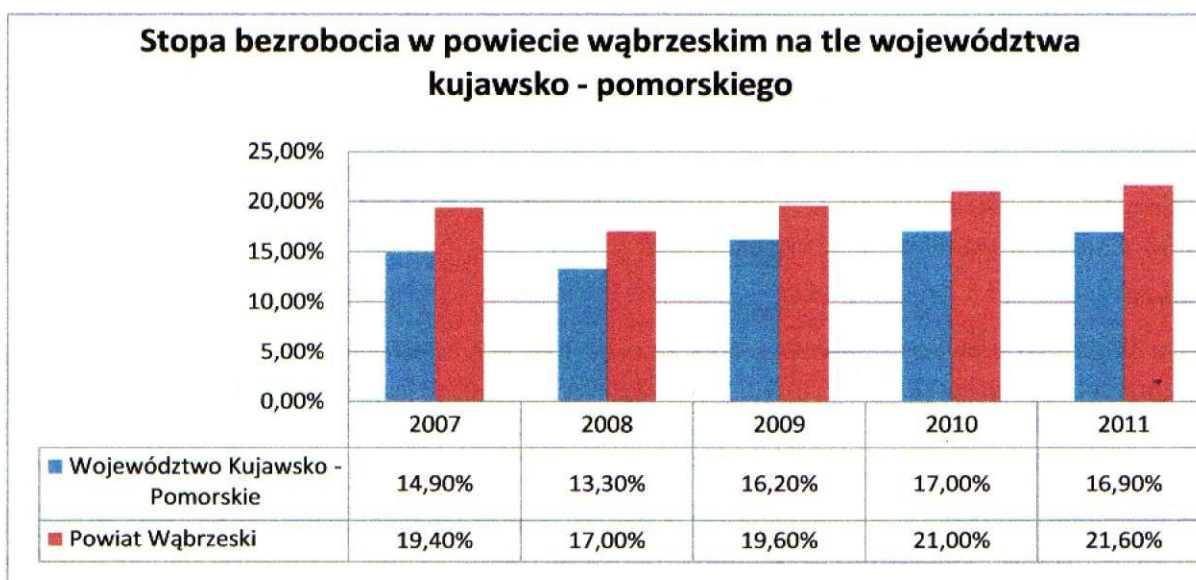
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO NA LATA 2013 - 2020

Jak wynika z powyższej tabeli, struktura bezrobocia wg wieku ma tendencję wzrostową. Najwięcej bezrobotnych jest w kategorii wiekowej 25-34. Spadek bezrobocia spotykamy tylko w roku 2008.

Powiatowy Urząd Pracy

Analizując stan bezrobocia gmin wiejskich, w każdym z badanych roczników w gminie Wąbrzeźno notowane było największe bezrobocie wynoszące w 2011 roku 719 osoby: 417 kobiet i 302 mężczyzn. W mieście Wąbrzeźnie zanotowano w 2008 roku spadek bezrobotnych, po czym nastąpił jego wzrost. Obecnie mamy tendencję wzrostową. W 2011 roku liczba bezrobotnych wyniosła 1 191.

Główny Urząd Statystyczny

Jak wynika z powyższego wykresu stopa bezrobocia w powiecie wąbrzeskim jest o wiele wyższa niż ogólna stopa bezrobocia w województwie kujawsko - pomorskim. W 2010 i 2011 stopa bezrobocia wynosiła

kolejno 21% oraz 21,6%, dla porównania w województwie było to 17% oraz 16,9%. W roku 2008 zarówno w województwie jak i w powiecie było najniższe bezrobocie wynoszące kolejno 13,3% oraz 17%.

Opieka społeczna i zdrowotna

Na terenie miasta Wąbrzeźno działa szpital - NZOZ Nowy Szpital w Wąbrzeźnie, który świadczy usługi medyczne od 1 grudnia 2008 r. W wyniku nawiązanej współpracy i podpisanych umów spółka przejęła cele statutowe dotychczasowego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego w Wąbrzeźnie, a Powiat Wąbrzeski stał się jej udziałowcem. Jest to szpital niepubliczny, który należy do sieci placówek, tworzących „Grupę Nowy Szpital”. Budynek szpitala są własnością samorządu powiatu, a szpital dzierżawi je w celu prowadzenia działalności medycznej. Placówka świadczy usługi zdrowotne w zakresie leczenia zamkniętego, leczenia otwartego jak również podstawowej diagnostyki medycznej w ramach umowy podpisanej z Narodowym Funduszem Zdrowia, a także oferuje płatne usługi.

W 1996 roku działalność rozpoczął Dom Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie. Pełni on funkcję domu pomocy społecznej stałego pobytu, przeznaczonego dla 75 osób, przewlekłe psychicznie chorych. Dążąc do osiągnięcia wymagań standaryzacyjnych w latach 2007-2010 przy dofinansowaniu środków unijnych zrealizowano projekt pod nazwą „Rozbudowa i Modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie”. Celem nadrzędnym Domu jest przede wszystkim zapewnienie osobom w nim przebywającym poczucia bezpieczeństwa, poszanowania godności, oraz usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających na wysokim poziomie. Na terenie powiatu funkcjonuje także Środowiskowy Dom Samopomocy w Bliźnie oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Wąbrzeźnie.

Dostępność do usług leczenia i profilaktyki zdrowotnej jest w miarę dobry. W każdej gminie funkcjonuje przychodnia lub ośrodek zdrowia. Większość placówek aptecznych zlokalizowanych jest na terenie miasta i gminy Wąbrzeźno.

Usługi sfery pomocy społecznej świadczone są przez następujące placówki: Miejski i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Dom Pomocy Społecznej, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Wąbrzeskie Centrum Profilaktyki, Terapii i Integracji Społecznej, świetlice środowiskowe oraz świetlice i ochronka parafialna.

Edukacja

Powiat Wąbrzeski prowadzi 6 placówek oświatowych: Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Wąbrzeźnie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dębowej Łące, Zespół Szkół we Wroniu, Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie, Zespół Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie oraz Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wąbrzeźnie.

CKPiU umożliwia uczniom szkół zawodowych realizację zajęć praktycznej nauki zawodu oraz pozwala na odbywanie praktyk zawodowych. Z jej oferty korzystają osoby dorosłe, zainteresowane podnoszeniem kwalifikacji zawodowych lub zdobywaniem nowych.

SOSzW w Dębowej Łące mieści się w zabytkowym zespole pałacowo-parkowym. Placówka przyjmuje dzieci i młodzież w wieku 7 – 24 lat z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności umysłowej, oferując im naukę w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole przysposabiającej do pracy. Wychowankowie Ośrodka mogą korzystać z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych - nauki pływania, jazdy konnej, zajęć

artystycznych i harcerskich oraz zajęć w ramach klubu PTTK. ZS we Wroniu kształci uczniów w różnych zawodach. Od września 2006 r. szkoła wdrożyła innowację pedagogiczną dla nowego profilu służby mundurowe. Ponadto ofertę szkoły stanowią:

- Technikum kształcące w zawodach:
 - ✓ technik budownictwa;
 - ✓ technik ochrony środowiska;
 - ✓ technik architektury krajobrazu;
 - ✓ technik żywienia i usług gastronomicznych;
 - ✓ technik usług fryzjerskich;
 - ✓ technik informatyk;
 - ✓ technik rolnik.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca w zawodzie fryzjer i stolarz,
- Szkoła Policealna dla Dorosłych w zawodzie technik BHP, technik ochrony fizycznej osób i mienia, technik usług fryzjerskich i technik informatyk (wieczorowa i zaoczna).

W skład ZSO w Wąbrzeźnie wchodzi Liceum Ogólnokształcące im. Z. Działowskiego (dla młodzieży) i Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych. Szkoła od 1991 r. współpracuje z gimnazjum w Alsfeld (Niemcy) prowadząc systematycznie wymianę młodzieży. W 2006 r. upłynęło 100 lat od chwili oddania gmachu szkoły do użytku młodzieży. ZSZ w Wąbrzeźnie jest szkołą z długoletnią tradycją, sięgającą jeszcze okresu międzywojennego. W powiecie wąbrzeskim ZSZ stanowi najstarszą i największą liczebnie szkołę zawodową. Atutem szkoły jest szeroki wachlarz nauczanych specjalności.

W skład Zespołu Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie wchodzi:

- Technikum kształcące w zawodach:
 - ✓ technik ekonomista;
 - ✓ technik hotelarstwa;
 - ✓ technik mechatronik;
 - ✓ technik logistyk;
 - ✓ technik mechanik.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca w różnych zawodach,
- Szkoła Policealna kształcąca w zawodzie technik prac biurowych (zaoczna),
- Technikum uzupełniające (system zaoczny).

Bogata oferta edukacyjna w zakresie nauczania zawodowego i nauczania ogólnego jest dostosowywana do potrzeb rynku pracy. Podnoszenie kwalifikacji przez nauczycieli, poprawa wykształcenia i wzrost kompetencji uczniów szkół zawodowych poprzez podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa to główne założenia polityki oświatowej.

Nabór absolwentów gimnazjów z terenu powiatu do szkół ponadgimnazjalnych

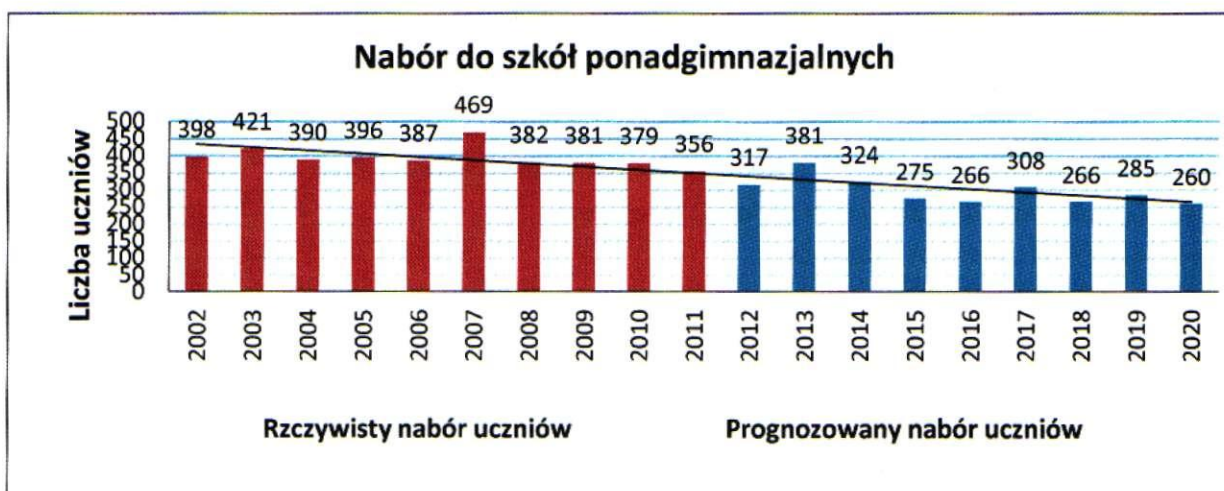
Rok naboru	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba absolwentów	521	567	534	518	471	616	504	463	510	475
nabór do kl. I	398	421	390	396	387	469	382	381	379	356
wskaźnik % naboru absolwentów	76	74	73	76	82	76	76	82	74	75

Opracowanie własne na podstawie danych zebranych ze szkół.

Liczbę absolwentów gimnazjum podano w oparciu o dane otrzymane od dyrektorów szkół. Źródłem informacji o naborze są zestawienia statystyczne. Obie wielkości pozwalają określić, jaki procent absolwentów gimnazjum wybiera szkoły ponadgimnazjalne na terenie powiatu. Na tej podstawie można sformułować wniosek, że naukę w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Wąbrzeski wybiera przeciętnie ok. 76% absolwentów gimnazjów.

Planowany nabór uczniów do szkół ponadgimnazjalnych

Rok naboru Uczniowie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rekrutowanych uczniów	317	381	324	275	266	308	266	285	260

Prognoza demograficzna opracowana przez GUS.

Liczba uczniów i oddziałów w szkołach ponadgimnazjalnych

Rok	Razem		
	liczba uczniów	liczba oddziałów	średnia uczniów w oddziale
2002	1221	47	26
2003	1218	46	26,5
2004	1185	46	25,7
2005	1110	45	24,7
2006	1061	44	24,1
2007	1120	45	24,9
2008	1142	44	26
2009	1114	45	24,8
2010	1120	43	26
2011	1065	43	24,8

Opracowanie własne na podstawie danych zebranych ze szkół.

Powyższa tabela pokazuje, iż maleje liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. Prognoza demograficzna opracowana przez GUS do roku 2035 dla powiatu wąbrzeskiego zakłada dalszy spadek liczby uczniów w gimnazjach i szkołach podstawowych średnio do ok. 30%. Podaną wielkość należy odnieść do szkół ponadgimnazjalnych.

5. Gospodarka powiatu

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy. Użytki rolne stanowią około 93% powierzchni, w tym grunty orne ponad 83%. Spośród ok. 3 200 funkcjonujących na terenie powiatu gospodarstw rolnych, ok. 84% prowadzi działalność wyłącznie rolniczą. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi ok. 12,6 ha i jest obecnie niższa od średniej w województwie kujawsko-pomorskim (15,04 ha). W gminach powiatu można zaobserwować znaczący, ponad 30%, udział gospodarstw o powierzchni większej niż 15 ha. Szczególnie korzystna struktura wielkościowa gospodarstw występuje w gminach Płużnica i Dębowa Łąka. Przemysł specjalizuje się w trzech dziedzinach: chemicznej, maszynowej i spożywczej. Nowe inwestycje realizowane są głównie w sektorze handlu i usług, rzadziej przemysłu.

Analizując dane z lat 2007 - 2011 dotyczące liczby podmiotów gospodarczych według rejestru REGON najwięcej firm zarejestrowanych było w 2008 r. – 2 164. W 2009 nastąpił wyraźny spadek – 2 016. Od tego okresu ich liczba wzrasta, co i tak lokuje powiat na ostatnim miejscu w województwie. Lepiej sytuacja wygląda, jeśli przyjrzymy się produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca. Tu zajmujemy 9 miejsce i znajdujemy się przed powiatem rypińskim i golubsko-dobrzyńskim.

Do najbardziej znaczących firm branży chemicznej należą: „Ergis-Eurofilms” S.A. w Wąbrzeźnie, „Vambresia” w Wąbrzeźnie, „Plast – Farb” w Czaplach, Zakład Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych w Katarzynkach i Zakład Przedsiębiorstwa Tworzyw Sztucznych w Cymbarku. Przemysł maszynowy reprezentują firmy: „Refleks – Polska Sp. zo.o. i Hydro – Vacuum” Wąbrzeźno Sp. zo.o. Najbardziej znaczącą firmą przemysłu lekkiego jest Wytwórnia Wyrobów Papierniczych „WORWO” Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie. Inne firmy tej branży to Zakład Produkcyjno – Handlowo – Usługowy „Nitex” z Płużnicy. Przemysł spożywczy reprezentują: Wytwórnia Koncentratów Spożywczych „Zaskocz” Sp. J., firma Przetwórstwa Rolno – Spożywczego „REMEDIUM” w Płużnicy, oraz liczne piekarnie i cukiernie.

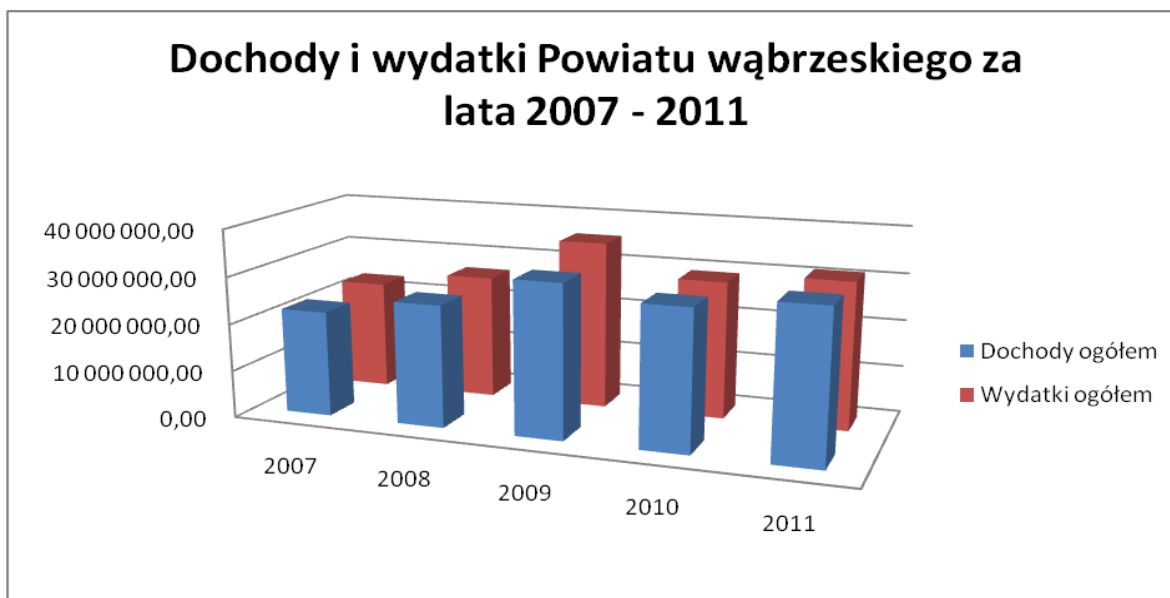
Samorządy powiatu, miasta Wąbrzeźno i gminy Wąbrzeźno czynią wszelkie starania w kierunku utworzenia podstrefy ekonomicznej w Wałyczu i pozyskania nowych inwestorów. Teren inwestycyjny o powierzchni 190 ha leży przy drodze wojewódzkiej nr 534, w odległości 0,5 km od bocznic kolejowej i 18 km od autostrady A1.

6. Budżet powiatu

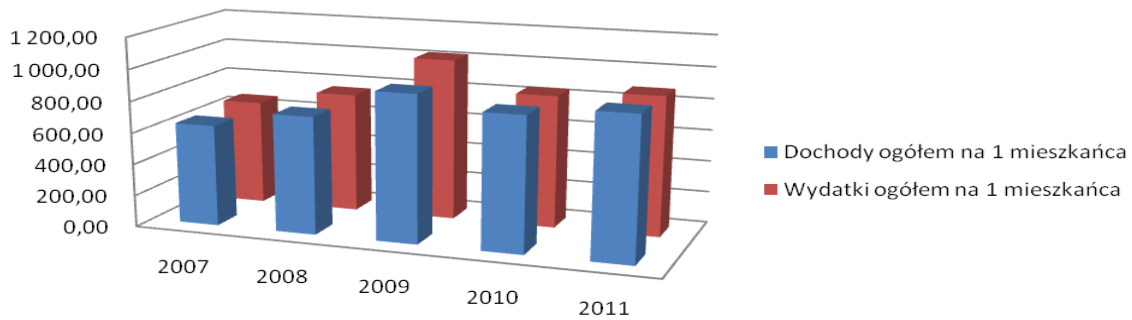
Wykonanie zadań przyjętych w strategii będzie zależało od możliwości finansowych podmiotów je realizujących. W latach 2007 - 2011 dochody powiatu rosły z wyjątkiem 2010 r. gdzie dochody zmalały w stosunku do roku poprzedniego. Główne wydatki były ponoszone na oświatę i wychowanie oraz pomoc społeczną i zadania z zakresu polityki społecznej. Znaczną pozycję w budżecie stanowią wydatki poniesione na administrację publiczną i bezpieczeństwo publiczne. Wydatki inwestycyjne kształtowały się różnie. W 2011 r. wyniosły blisko 8%, w 2010 – 5,4%, w 2009 r. ponad 21%, w 2008 – 6,7%, w 2007 – 7,4%. Takie zróżnicowanie w wydatkach wiąże się z realizowanymi projektami inwestycyjnymi współfinansowanymi ze środków Unii Europejskiej.

Rok	Dochody ogółem	Wydatki ogółem	Dochody ogółem na 1 mieszkańca	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca
2007	22 320 776,63	23 172 900,93	642,08	666,60
2008	25 807 410,62	26 365 388,34	744,37	760,47
2009	32 333 076,49	35 626 744,15	929,73	1 024,43
2010	29 466 357,09	29 194 634,63	848,12	840,30
2011	31 783 446,85	31 174 623,74	900,74	883,48

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu.

Dochody i wydatki Powiatu wąbrzeskiego za lata 2007 - 2011 w przeliczeniu na jednego mieszkańca

WYDATKI BUDŻETU POWIATU WEDŁUG DZIAŁÓW				
ROK	2008	2009	2010	2011
w %				
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	0,1	0,1	0,5
Transport i łączność	5,9	8,1	7,8	8,9
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	0,1	0,1	0,1
Administracja publiczna	14,1	11,3	13,8	12,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	13,2	11,7	10,8	12,7
Różne rozliczenia	x	x	x	X

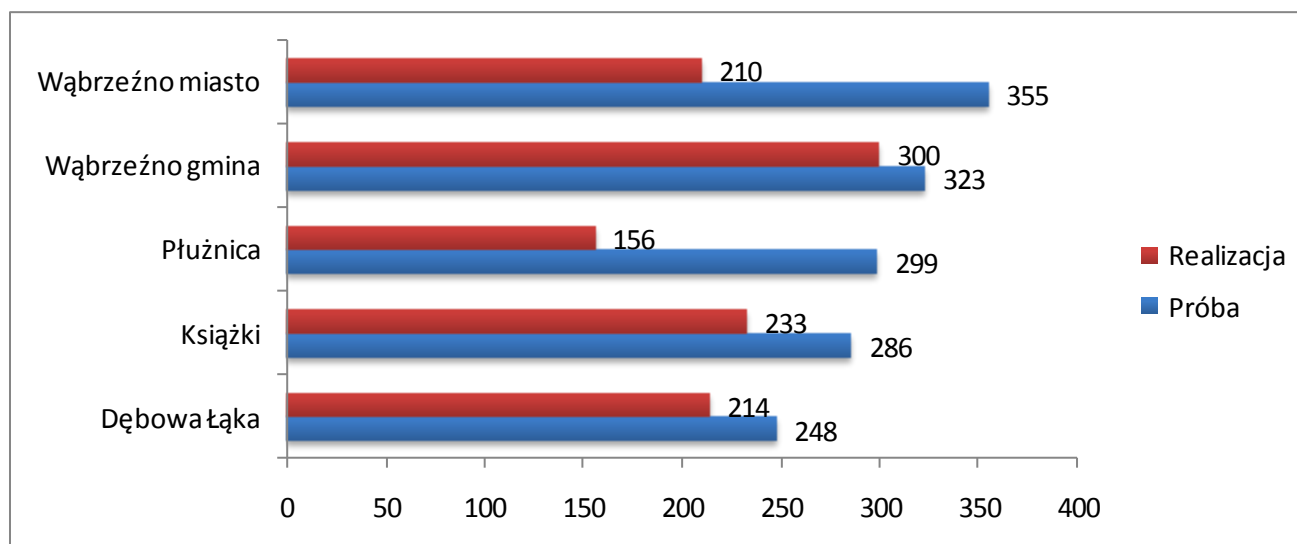
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO NA LATA 2013 - 2020

Oświata i wychowanie	24,9	34,9	23,1	23,4
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	22,5	18,8	24,5	21,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	10,8	8,2	10,1	10,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,0	0,0	0,7	0,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,2	0,2	0,2	0,2
Kultura fizyczna i sport	0,1	0,1	0,1	0,1
Działalność usługowa	1,3	1,1	1,3	1,7
Ochrona zdrowia	3,4	3,2	4,7	4,8
Pozostałe	3,4	2,3	2,8	3,0

7. Badanie ankietowe mieszkańców powiatu wąbrzeskiego

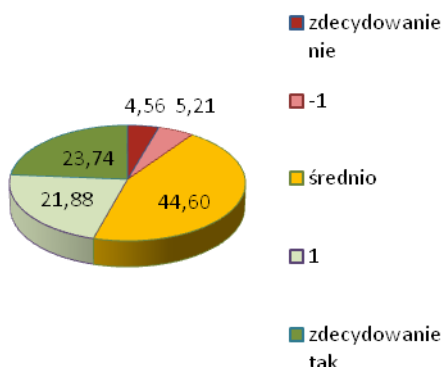
Badanie opinii mieszkańców powiatu wąbrzeskiego zostało przeprowadzone na potrzeby opracowywanej strategii rozwoju powiatu w ramach projektu „Decydujemy razem”. Celem ankietyzacji było poznanie opinii mieszkańców na temat warunków życia i jakości usług publicznych na terenie wszystkich gmin powiatu. Badanie zrealizowano na reprezentatywnej próbie gospodarstw domowych (1 511 ankiet). W badaniu posłużono się arkuszem ankietowym składającym się z 35 pytań. Zawarte w ankiecie pytania dotyczyły zagadnień związanych z różnymi aspektami życia mieszkańców. Wzór arkusza przygotowany został przez doradcę z ramienia Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej i ostatecznie zatwierdzony podczas warsztatów przez zespół partycypacyjny. Ankieta została skierowana do mieszkańców powiatu i rozpoczynała się wstępnym słowem od starosty i burmistrza lub wójta gminy. Ankiety były przekazane mieszkańcom powiatu za pośrednictwem sołtysów oraz pracowników gmin i starostwa. Badanie przeprowadzono w miesiącu maju 2012 r. Ostatecznie otrzymano zwrotnie 1 113 ankiet.

Realizacja badań w gminach powiatu

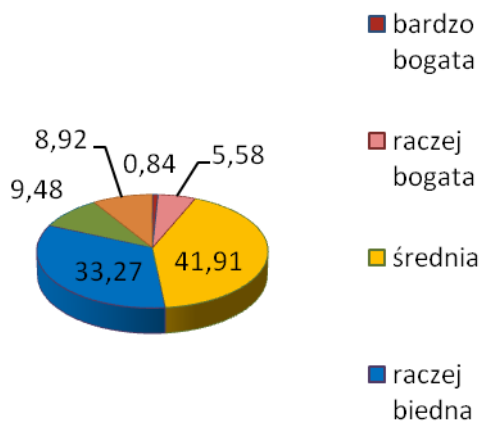

Na początku respondenci odpowiedzieli na pytanie czy są zadowoleni z miejsca zamieszkania. Z analizy odpowiedzi wynika, że mieszkańcy są zadowoleni z tego, że mieszkają w swojej gminie. Świadczy o tym to, że tylko niecałe 10% deklaruje niezadowolenie z miejsca zamieszkania.

Czy, ogólnie rzecz biorąc, są Państwo zadowoleni, czy też niezadowoleni, że MIESZKACIE Państwo w NASZEJ gminie / mieście?

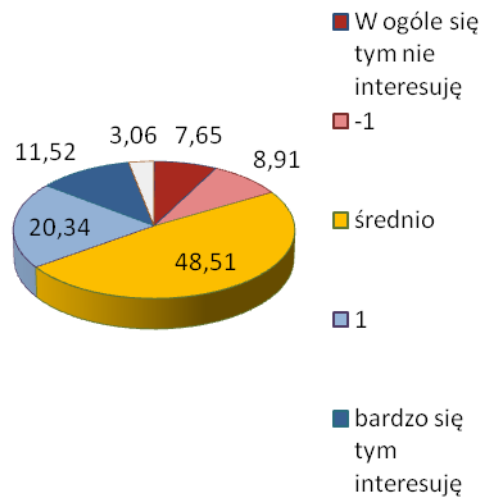
Niektóre gminy w Polsce są uważane za BOGATE, o innych mówi się, że są BIEDNE i ledwo wystarcza im na pokrywanie bieżących wydatków. Jaka (jakie) jest Państwa zdaniem nasza gmina (miasto)?

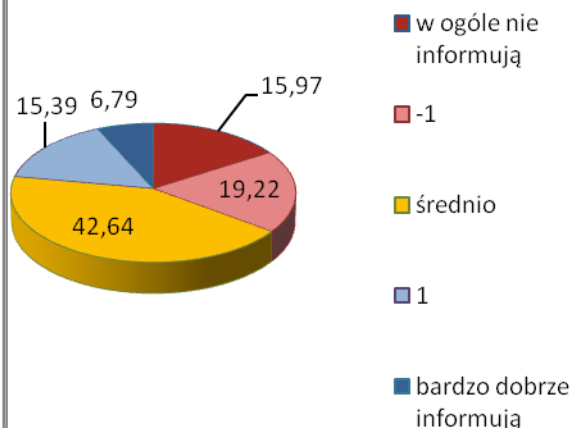
Na pytanie o postrzeganie sytuacji gminy respondenci odpowiedzieli różnie w poszczególnych gminach. Ponad 46% mieszkańców miasta Wąbrzeźno i nieco ponad 17% mieszkańców gminy Wąbrzeźno ocenia swoją gminę jako biedną. Analizując wszystkie gminy ponad 41% mieszkańców ocenia swoją gminę jako nie biedną i nie bogatą. A tylko niecałe 6% za raczej bogatą i niecały 1% za bardzo bogatą.

Na pytanie „Czy interesujecie się Państwo tym, co się dzieje na terenie naszego powiatu ?” nieco ponad 50% odpowiada, że średnio i odpowiednio niecałe 30% i 12% interesuje się i bardzo interesuje się sprawami publicznymi. Jednocześnie blisko 43% mieszkańców jest zdania, że władze powiatu średnio informują o swoich działaniach. W sumie ponad 35% badanych negatywnie ocenia politykę informacyjną powiatu.

**Czy interesujecie się Państwo
TYM, CO SIĘ DZIEJE NA TERENIE
NASZEGO POWIATU?**

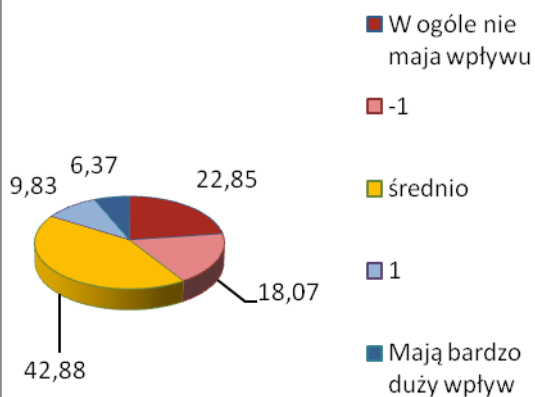

**A czy WŁADZE POWIATU, Państwa
zdaniem, INFORMUJĄ, czy też NIE
INFORMUJĄ mieszkańców o swoich
działaniach?**

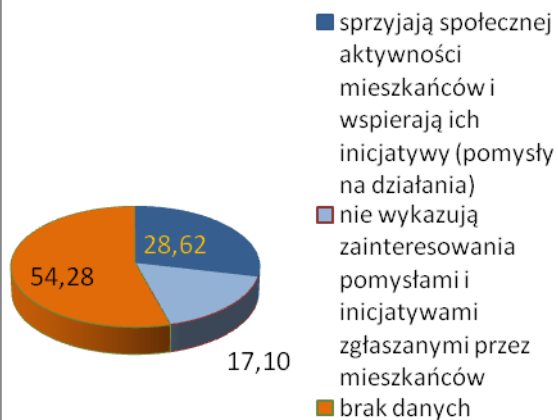

Zdaniem ponad 40% badanych mieszkańcy nie mają wpływu i w ogóle nie mają realnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze samorządowe. Jednocześnie przy pytaniu czy władze samorządowe sprzyjają społecznej aktywności i wykazują zainteresowanie inicjatywami zgłaszanymi przez mieszkańców ponad 54% nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi a 17% wskazała brak zainteresowania pomysłami zgłaszanymi przez mieszkańców.

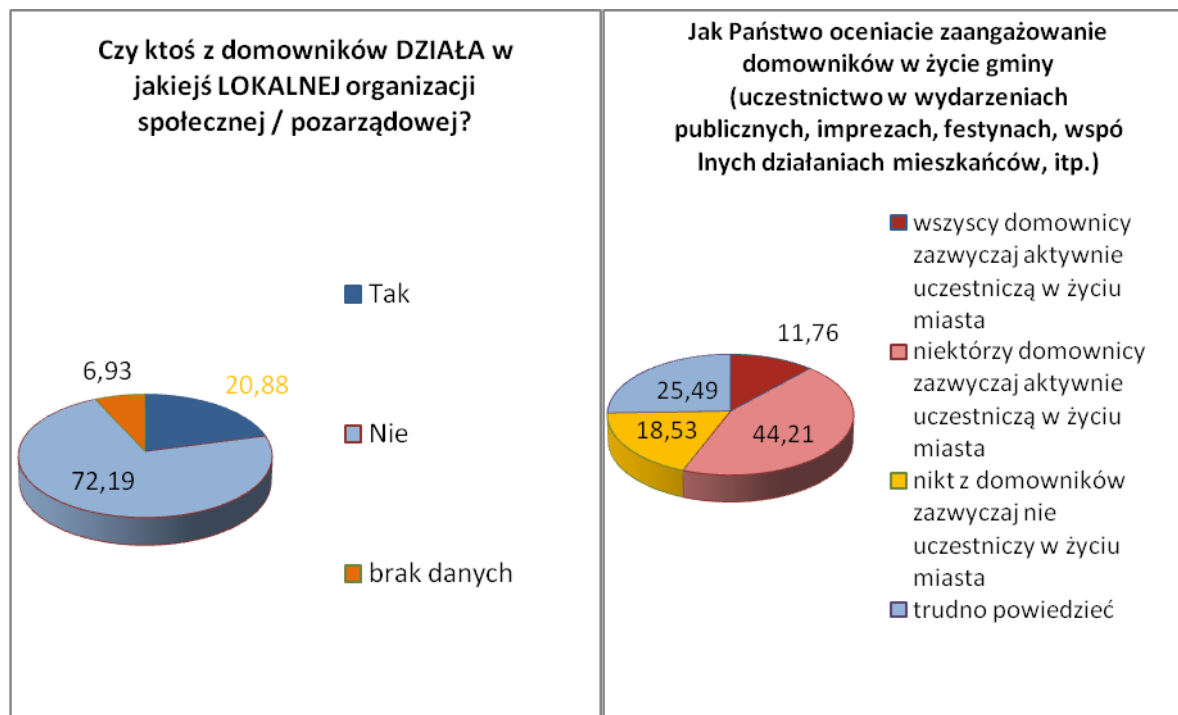
**Czy Państwa zdaniem mieszkańcy
naszego miasta mają REALNY WPŁYW
na ważne decyzje podejmowane
przez WŁADZE SAMORZĄDOWE W
NASZYM MIEŚCIE, czy też są
pozbawieni takiego wpływu?**

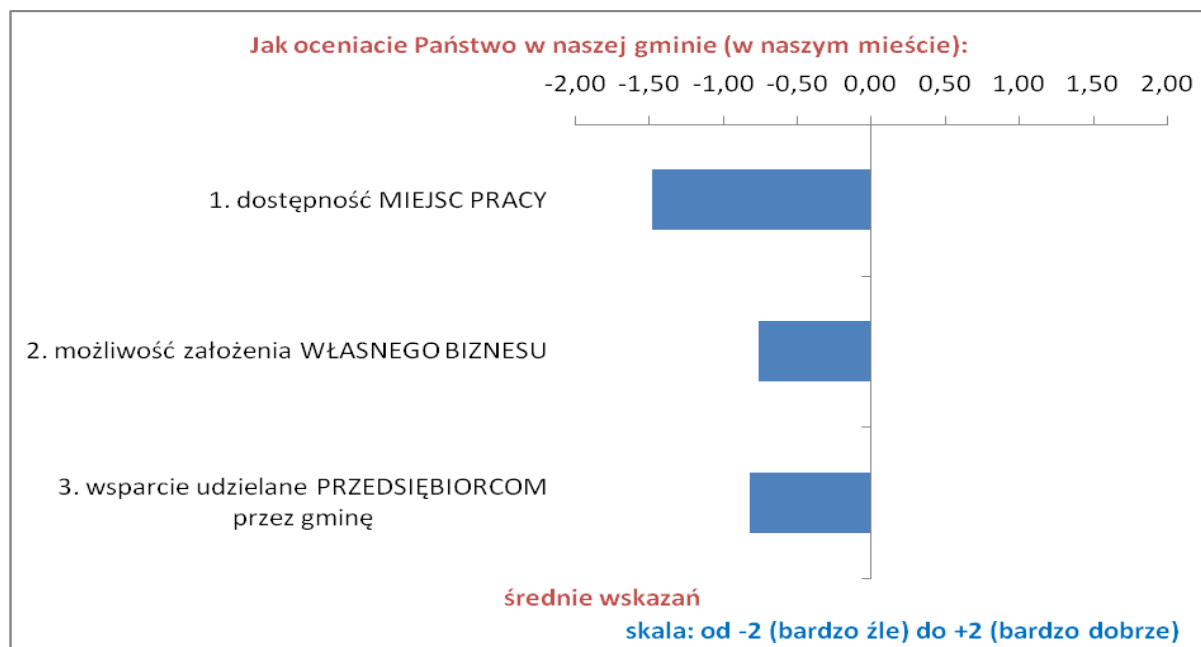
**Prosimy określić, czy Państwa
zdaniem WŁADZE MIASTA na ogół:**

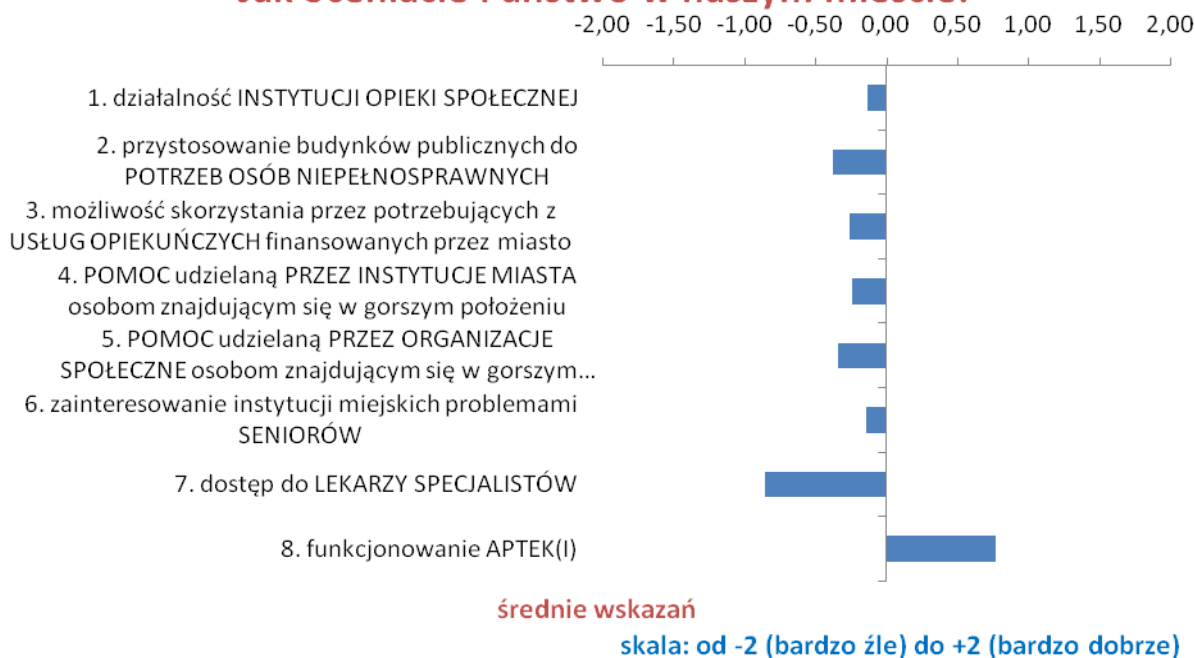
W tej części ankiety respondenci odpowiedzieli na pytania dotyczące zaangażowania społecznego. Ponad 72% badanych nie działa w żadnych organizacjach społecznych. Jednocześnie ponad 55% ocenia, że wszyscy domownicy lub niektórzy zazwyczaj uczestniczą w wydarzeniach publicznych, imprezach, festynach itp.

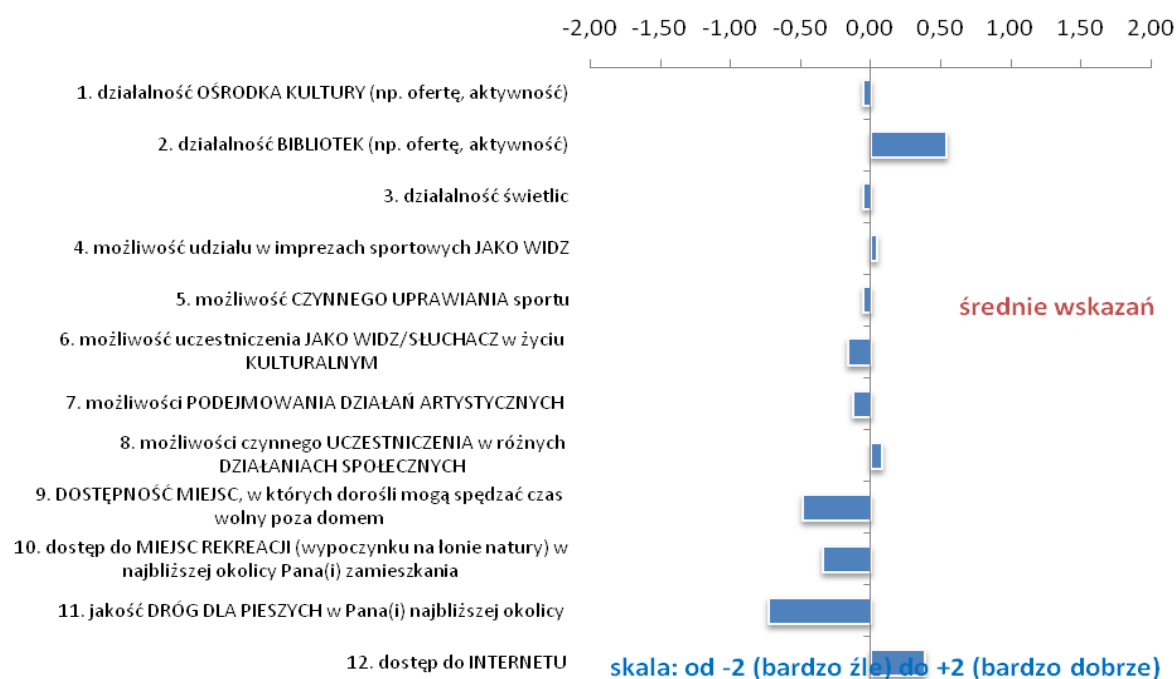
W dalszej części badani wypowiedzieli się na temat warunków życia i jakości usług. Ta część ankiety dostarczyła informacji o problemach dostrzeganych przez mieszkańców. Najgorzej została oceniona dostępność miejsc pracy (62%). Źle oceniona została także możliwość założenia własnego biznesu. Blisko 43% respondentów nie widzi możliwości założenia własnego biznesu. Także bardzo nisko i nisko ankietowani ocenili wsparcie udzielane przedsiębiorcom przez gminy (ponad 37%) i zaledwie 6% ocenia działania gmin w tym zakresie wysoko.

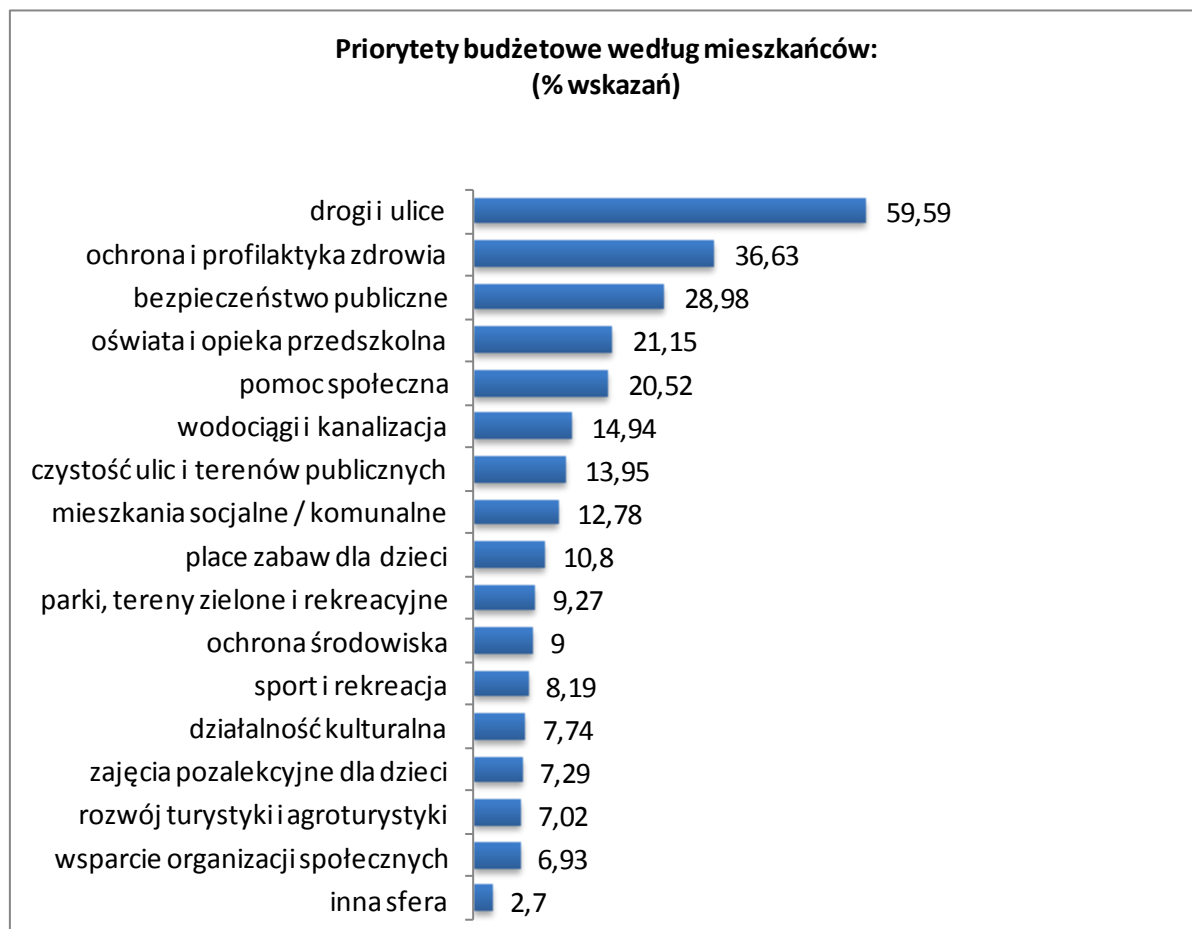
Jak oceniacie Państwo w naszym mieście:

Jak oceniacie Państwo w naszej gminie (w naszym mieście):

Respondenci mieli też możliwość wskazania dziedzin, na które w pierwszej kolejności powinny być kierowane środki finansowe. Blisko 60% wskazało drogi i ulice oraz bezpieczeństwo publiczne (37% wskazań) jako zadania priorytetowe. Wiąże się to z wynikiem oceny stanu dróg oraz poczucia bezpieczeństwa. Pomimo złej oceny dostępności miejsc pracy badani nie wskazali tego elementu jako najważniejszego, wymagającego wsparcia ze strony samorządu.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w celu zgromadzenia kompleksowej wiedzy na temat różnych aspektów życia w powiecie wąbrzeskim. Wyniki badania stanowią dodatkowy element diagnozy stanu aktualnego oraz dodatkowe źródło wiedzy i informacji w procesie tworzenia strategii.

III. Uwarunkowania rozwoju powiatu wąbrzeskiego

1. Analiza SWOT

W procesie opracowywania strategii zastosowano analizę sytuacji społeczności lokalnej metodą SWOT. Technika ta, oceniająca zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki, mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego. Stanowi użyteczną pomoc prowadzoną do dokonania analizy zasobów i otoczenia powiatu oraz określenia priorytetów. Metoda ta identyfikuje słabe i silne strony powiatu oraz bada szanse i zagrożenia jakie przed nim stoją. Zespół partycypacyjny podczas warsztatów pracował nad analizą zasobów wewnętrznych i otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń. W pierwszej części uczestnicy pracowali w zespołach roboczych i opracowali analizy dla trzech sfer: społecznej, środowiskowej i infrastruktury, z których następnie wypracowali analizę SWOT dla powiatu.

Mocne strony	Słabe strony
1. Walory przyrodniczo-krajobrazowe regionu. 2. Dobre skomunikowanie drogowo-kolejowe z zewnętrznymi ośrodkami, bliskość węzła autostradowego A1. 3. Dobre produkty i grunty rolne. 4. Aktywność i siła organizacji pozarządowych. 5. Wdrożony system selektywnej zbiórki odpadów u źródła ich powstawania. 6. Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych. 7. Czyste środowisko. 8. Dostępne i uzbrojone tereny inwestycyjne.	1. Zły stan techniczny dróg. 2. Mała ilość miejsc pracy i wysokie bezrobocie. 3. Zbyt słaba promocja powiatu. 4. Słaba kondycja finansowa powiatu. 5. Słaba oferta opieki dla dzieci do lat 6. 6. Słaba oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży. 7. Niezadowalający transport publiczny. 8. Zbyt mała oferta pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 9. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i sportowo-rekreacyjna. 10. Mała przepustowość sieci internetowej. 11. Zły stan infrastruktury technicznej (wodociągowa, kanalizacyjna, melioracyjna, energetyczna). 12. Słabo rozwinięte przetwórstwo płodów rolnych.

Szanse	Zagrożenia
1. Funkcjonowanie Specjalnych Stref Ekonomicznych. 2. Rozwój turystyki i agroturystyki. 3. Moda na ekologię i osiedlanie na terenach wiejskich. 4. Dostępność funduszy zewnętrznych. 5. Rozwój społeczeństwa informacyjnego. 6. Istnienie możliwości lokowania farm wiatrakowych i wykorzystania wód geotermalnych i innych odnawialnych źródeł energii. 7. Gaz łupkowy. 8. Rozwój bydgosko-toruńskiego obszaru metropolitalnego.	1. Zwiększający się zakres zadań nakładany na samorządy bez zabezpieczenia środków. 2. Próby centralizacji państwa. 3. Starzejące się społeczeństwo. 4. Emigracja wykształconych, młodych ludzi. 5. Częste zmiany prawa krajowego. 6. Zbyt sformalizowane procedury pozyskiwania środków unijnych. 7. Konkurencja ze strony ościennych regionów. 8. Mała aktywność i apatia społeczeństwa

2. Wizja rozwoju powiatu wąbrzeskiego

Wizja została wypracowana przez zespół partycypacyjny podczas warsztatów strategicznych. Wizja jest wyrazem dążeń zarówno władz powiatu jak i uczestniczących w procesie budowy strategii członków społeczności powiatu. To pożądaný, docelowy obraz przyszłości, który powiat chce osiągnąć w założonym horyzoncie czasowym.

Myśląc o rozwoju powiatu uczestnicy postawili sobie pytania:

- Jaki obraz powiatu chcieliby widzieć w przyszłości ?
- Co chcieliby osiągnąć ?
- Wskazać kierunek działania i określić jasne cele stojące przed powiatem ?

Odpowiedzi na tak postawione pytania pozwoliły określić następującą wizję:

Powiat Wąbrzeski rozwija się w sposób zrównoważony, wspiera przedsiębiorczość, dba o rozwój stref ekonomicznych oraz promuje aktywność i integrację społeczną. Wykorzystując naturalne walory krajobrazowe jezior sprzyja rozwojowi turystyki.

Mały Powiat Wielkich Szans.

3. Cele strategiczne i operacyjne

W określeniu celów uwzględnione zostały wyniki przeprowadzonych warsztatów strategicznych, diagnozy i analizy SWOT. Ponadto, wzięto pod uwagę zapisy z założeń strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020.

W planie strategii określone zostały cztery cele strategiczne, w ramach których określono cele operacyjne i działania na lata 2013 - 2020.

	CELE STRATEGICZNE		CELE OPERACYJNE
1.	Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa.	1.1.	Rozwój stref ekonomicznych.
		1.2.	Poprawa i rozbudowa infrastruktury technicznej.
		1.3.	Wspieranie inicjatyw otoczenia biznesu.
		1.4.	Przygotowanie kadr.
		1.5.	Promocja nowoczesnych form działalności rolniczej i przetwórczej.
2.	Rozwój turystyki, agroturystyki oraz sportu i rekreacji.	2.1.	Rozbudowa infrastruktury turystycznej.
		2.2.	Zwiększanie ruchu turystycznego.
		2.3.	Kształcenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
		2.4.	Rozwój sportu i rekreacji.
3.	Wzrost aktywności i integracji mieszkańców.	3.1.	Rozwój organizacji pozarządowych i grup społecznych.
		3.2.	Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i wsparcie rodziny
		3.3.	Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
		3.4.	Rozwój oferty dla seniorów.
		3.5.	Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców.
4.	Poprawa warunków życia.	4.1.	Poprawa bezpieczeństwa
		4.2.	Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

IV. Załączniki

Plan działań Strategii Rozwoju Powiatu Wąbrzeskiego (na lata 2013-2020)

WIZJA ROZWOJU POWIATU WĄBRZESKIEGO:

„Powiat Wąbrzeski rozwija się w sposób zrównoważony – wspiera przedsiębiorczość, dba o rozwój stref ekonomicznych oraz promuje aktywność i integrację społeczną. Wykorzystując naturalne walory krajobrazowe jezior sprzyja rozwojowi turystyki.

„MAŁY POWIAT WIELKICH SZANS”

Cele strategiczne i operacyjne:

1. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa.

- 1.1. Rozwój stref ekonomicznych.
- 1.2. Poprawa i rozbudowa infrastruktury technicznej.
- 1.3. Wspieranie inicjatyw otoczenia biznesu.
- 1.4. Przygotowanie kadr.
- 1.5. Promocja nowoczesnych form działalności rolniczej i przetwórczej.

2. Rozwój turystyki, agroturystyki oraz sportu i rekreacji.

- 2.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej.
- 2.2. Zwiększanie ruchu turystycznego.
- 2.3. Kształcenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
- 2.4. Rozwój sportu i rekreacji.

3. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców.

- 3.1. Rozwój organizacji pozarządowych i grup społecznych.
- 3.2. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i wsparcie rodzin.
- 3.3. Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
- 3.4. Rozwój oferty dla seniorów.
- 3.5. Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców.

4. Poprawa warunków życia.

- 4.1. Poprawa bezpieczeństwa.
- 4.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

Wskaźniki rezultatu realizacji Strategii:

Cel strategiczny	Wskaźnik	Sposób określenia wartości wskaźnika
1. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa	- Poziom zatrudnienia w podmiotach gospodarczych działających na terenie powiatu - Liczba podmiotów gospodarczych działających terenie powiatu, (w szczególności liczba podmiotów działających w ramach PSSE i Płużnickiego Parku Przemysłowego)	- Zmniejszenie bezrobocia o 0,5% - Wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu o 1%
2. Rozwój turystyki, agroturystyki oraz sportu i rekreacji	- Natężenie ruchu turystycznego - Liczba miejsc noclegowych na terenie powiatu - Poziom aktywności sportowej i rekreacyjnej ludności	- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych obsługujących ruch turystyczny - Zwiększenie uczestników czynnych, sformalizowanych form uprawiania sportu - Wzrost przekonania mieszkańców o możliwości czynnego uprawiania sportu i dostępności miejsc służących rekreacji
3. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców	- Rozszerzenie oferty dla osób potrzebujących wsparcia - Rozwój działalności stowarzyszeń i grup społecznych	- Zwiększenie poziomu deklarowanego zaufania do innych - Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców (wzrost zaangażowania w działalność organizacji społecznych) - Wzrost liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych - Zwiększenie zakresu działań realizowanych przez stowarzyszenia i grupy społeczne
4. Poprawa warunków życia	- Stan bezpieczeństwa drogowego, poziom przestępczości - Poziom zadowolenia mieszkańców z warunków życia i jakości usług publicznych	- Zmniejszenie liczby wypadków drogowych na 1000 mieszkańców - Zmniejszenie liczby przestępstw na 1000 mieszkańców - Wzrost wskaźników zadowolenia rejestrowanych w badaniach

Cel strategiczny 1: Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa

CEL OPERACYJNY 1.1. ROZWÓJ STREF EKONOMICZNYCH

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.1.1.	Utworzenie w Wałyczu Podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	- utworzenie nowych miejsc pracy, - zwiększenie inwestycji na terenie powiatu	- rozporządzenie Rady Ministrów o utworzeniu strefy ekonomicznej	- liczba nowych miejsc pracy powstałych od czasu utworzenia podstrefy (100 miejsc pracy przez 3 lata) - liczba podmiotów gospodarczych alokowanych na terenie podstrefy (2 podmioty przez 3 lata)	- Dokumentacja strefy - Rejestr działalności gospodarczej	- Urząd Gminy Wąbrzeźno - Urząd Miasta Wąbrzeźna - Starostwo	- Budżet gminy - Budżet miasta - Budżet województwa - Źródła zewnętrzne (potencjalnie MRR)	Do końca 2013
1.1.2.	Utworzenie Płużnickiego Parku Przemysłowego	- utworzenie nowych miejsc pracy; - zwiększenie inwestycji na terenie powiatu	- plan zagospodarowania przestrzennego	- liczba nowych miejsc pracy powstałych od czasu utworzenia parku - liczba podmiotów gospodarczych alokowanych na terenie parku	- Dokumentacja parku - Uchwała Rady Gminy - Rejestr działalności gospodarczej	Wójt Gminy Płużnica	- Budżet Gminy Płużnica - Środki inwestorów - Źródła zewnętrzne (potencjalnie MRR)	Do końca 2017

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.1.3.	Promocja terenów inwestycyjnych w tym przetwórstwa produktów rolno-spożywczych	- zwiększenie zainteresowania inwestorów inwestowaniem na terenie powiatu	- zamieszczenie oferty terenów inwestycyjnych na stronie internetowej Starostwa, - wydanie materiałów promocyjnych	- liczba pozyskanych inwestorów (5 inwestycji na 4 lata) - ilość rocznych inwestycji - zwiększająca się liczba nowych miejsc pracy	Materiały promocyjne Dane ze stref ekonomicznych Rejestr działalności	Starostwo Powiatowe – Stanowisko ds. funduszy zewnętrznych i promocji	Budżet powiatu	Adekwatnie do rozwoju terenów inwestycyjnych
1.1.4.	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości	Powstanie inkubatora przedsiębiorczości	- liczba korzystających z inkubatora	- liczba zarejestrowanych nowych podmiotów gospodarczych	Dane z gminy i nowo powstałego podmiotu	Gmina Płużnica	Budżet Gminy Płużnica, środki zewnętrzne	Do końca 2015

CEL OPERACYJNY: 1.2. POPRAWA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.2.1.	Podjęmowanie działań na rzecz przebudowy drogi prowadzącej do autostrady (548)	- poprawa bezpieczeństwa na przebudowanej drodze, - skrócenie czasu dojazdu do autostrady, - zwiększanie atrakcyjności terenu podstrefy ekonomicznej, - poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości,	- rozpoczęcie przebudowy drogi 548 - długość przebudowanej drogi	- zmniejszenie ilości zdarzeń drogowych, - oszczędność czasu i obniżenie kosztów transportu dla firm, - rozwój strefy ekonomicznej	Dokumentacja przetargowa i wykonawcza; protokół odbioru	Zarząd Powiatu	Budżet województwa	Do końca 2014
1.2.2.	Przebudowa drogi prowadzącej do strefy ekonomicznej (1722C)	- zwiększanie atrakcyjności terenu podstrefy ekonomicznej, - poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości,	- długość przebudowanych dróg	- oszczędność czasu i obniżenie kosztów transportu dla firm, - rozwój strefy ekonomicznej	Dokumentacja przetargowa i wykonawcza; protokół odbioru	Zarząd Powiatu	Budżet powiatu	Do końca 2014

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.2.3.	Uzbrojenie terenu podstrefy ekonomicznej	- zwiększenie atrakcyjności terenu podstrefy	- wybudowanie instalacji wodno-kanalizacyjnej, gazowej, światłowodowej, - stacja transformatorowa	- liczba pozyskanych inwestorów(5 inwestycji na 4 lata)	- liczba km zbudowanych instalacji - wybudowana stacja transformatorowa	Gmina Wąbrzeźno Starostwo Powiatowe Miasto Wąbrzeźno - Energa Operator S.A.	Budżet Gminy Wąbrzeźno Środki zewnętrzne Środki inwestorów	Do końca 2016, adekwatnie do rozwoju strefy
1.2.4.	Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii	- powstanie instalacji do wytwarzania odnawialnych źródeł energii	- ilość szkoleń w zakresie korzystania z alternatywnych źródeł energii, - liczba wydanych informatorów	- liczba powstałych elektrowni wiatrowych, - ilość osób/gospodarstw domowych korzystających z energii geotermalnej oraz słonecznej	- dane z gmin	gminy	Budżety gmin, środki funduszy ochrony środowiska, środki zewnętrzne	Do końca 2020
1.2.5.	Wspieranie rozwoju sieci szerokopasmowej Internetu	- dostępność szerokopasmowego internetu na terenie powiatu	- ilość przeprowadzonych szkoleń komputerowych	- ilość osób mających dostęp do szerokopasmowego internetu	Dane z gmin	Samorząd wojewódzki, powiatowy i gminny	Budżety województwa, powiatu i gmin, środki zewnętrzne	Do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 1.3. WSPIERANIE INICJATYW OTOCZENIA BIZNESU

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.3.1.	Utworzenie punktów funduszu pożyczkowego na terenie powiatu	- zwiększenie dostępności do funduszu pożyczkowego dla przedsiębiorców, - zwiększenie dostępności informacyjno-doradczej dla podmiotów gospodarczych w zakresie pozyskania kapitału	- liczba powstałych punktów (co najmniej 1 punkt)	- kwota udzielonych pożyczek - liczba podmiotów, które skorzystały z pomocy	Ilość podpisanych umów - informacje od realizatora	Organizacje pozarządowe Instytucje otoczenia biznesu	Fundusze zewnętrzne (unijne)	Do końca 2016
1.3.2.	Rozszerzenie usług informacyjno-doradczych dla przedsiębiorców	- zwiększenie dostępności informacyjno-doradczej dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej	- utworzenie punktów doradczych (co najmniej 2 punkty)	- liczba podmiotów, które skorzystały z pomocy	Informacje od realizatora	Organizacje pozarządowe Instytucje otoczenia biznesu	Fundusze zewnętrzne (unijne)	Zadanie ciągłe do końca 2016
1.3.3.	Rozwój instytucji i organizacji wspierających przedsiębiorczość (Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica i Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Wąbrzeskiego)	- rozszerzenie oferty usług świadczonych przez te podmioty	- ilość wprowadzonych nowych usług (co najmniej 2)	- liczba podmiotów, które skorzystały z usług	Informacje od realizatora o liczbie świadczonych usług	Organizacje pozarządowe	Fundusze zewnętrzne (unijne)	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 1.4. PRZYGOTOWANIE KADR

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik realizacji działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.4.1.	Organizacja kursów i szkoleń doskonalenia zawodowego	- poprawa kwalifikacji osób dorosłych	- utworzenie bazy ofert usług i szkoleń - organizacja przynajmniej 15 kursów i szkoleń rocznie	- wzrost liczby osób uczestniczących w kursach i szkoleniach prowadzonych przez placówki publiczne z terenu powiatu	Sprawozdania CKPIU	Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik realizacji działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.4.2.	Wspieranie młodzieży we właściwym wyborze zawodu, uczelni, rozwój szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy	Poprawienie struktury kwalifikacji zawodowych młodych ludzi i zwiększenie ich szans na rynku pracy	- aktualizowanie oferty edukacyjnej szkół i placówek edukacyjnych – publikacja 1 informatora rocznie, - pozyskiwanie informacji o potrzebach rynku pracy (specjalnościach poszukiwanych na rynku pracy) - publikacja 1 sprawozdania rocznie, - zorganizowanie forum wymiany (informacji) doświadczeń szkół z pracodawcami (1 w roku), - zajęcia z doradcą zawodowym	- zmniejszenie bezrobocia wśród młodych ludzi (do 30 roku życia) na terenie powiatu, - oferta edukacyjna zamieszczona na stronie internetowej, ulotki, plakaty, informatory	Sprawozdania Wydziału Oświaty	Wydział Oświaty Starostwa Powiatowego	Budżet powiatu	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 1.5. PROMOCJA NOWOCZESNYCH FORM DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ I PRZETWÓRCZEJ

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik realizacji działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
1.5.1.	Wspieranie Ośrodka Doradztwa Rolniczego (ODR)	- organizacja szkoleń i innych form wymiany doświadczeń, w tym wyjazdy studyjne	- liczba wyjazdów studyjnych, - liczba osób biorących udział w szkoleniach, - liczba szkoleń	- 1 wyjazd studyjny w roku, - 1 raz na kwartał szkolenie dla rolników i producentów	Sprawozdanie ODR	ODR, pomoc organizacyjna Starostwa Powiatowego	Środki własne ODR, środki powiatu, Środki zewnętrzne,	Do końca 2020
1.5.2.	Utworzenie powiatowego forum rozwoju rolnictwa	- organizacja spotkań informacyjnych z rolnikami i producentami rolnymi, - organizacja gminno-powiatowych dożynek	- liczba spotkań informacyjnych, - raz w roku organizacja dożynek	- liczba uczestników spotkań, - liczba odznaczonych i wyróżnionych rolników podczas dożynek	Sprawozdanie	ODR, ARMiR, KRUS, powiat, gminy	Środki powiatu i gmin	Do końca 2020

Cel strategiczny 2: Rozwój turystyki, agroturystyki oraz sportu i rekreacji

CEL OPERACYJNY: 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
2.1.1.	Zagospodarowanie jezior i terenów przyległych	- zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu i gmin	- liczba wyznaczonych pól namiotowych (1), - liczba wyznaczonych miejsce do kąpieli (1), - liczba utworzonych boisk do gry (1), - liczba utworzonych parkingów (1)	-wzrost liczby uczestników aktywnego wypoczynku - wzrost liczby jezior z infrastrukturą turystyczną	Informacje z Urzędów Gmin	Urzędy Gmin	Budżety Gmin Źródła zewnętrzne Lokalne grupy rybackie	Do końca 2014
2.1.2.	Oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych na terenie powiatu	- wzrost zainteresowania atrakcjami turystycznymi powiatu	- liczba znaków i tablic informacyjnych, - liczba oznakowanych szlaków	- zwiększenie liczby turystów zwiedzających powiat	Sprawozdanie starostwa	Starostwo Powiatowe	Budżet Powiatu	Do końca 2014

CEL OPERACYJNY: 2.2. ZWIĘKSZANIE RUCHU TURYSTYCZNEGO

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
2.2.1.	Promocja działalności turystycznej i agroturystycznej	- zwiększenie ilości osób korzystających z usług agroturystycznych	- opracowanie i wydanie materiałów promocyjnych o gospodarstwach agroturystycznych, - zamieszczenie informacji o gospodarstwach agroturystycznych na stronie internetowej powiatu (aktualizacja 1 raz w roku), - Liczba publikacji (1 na 4 lata)	Badania gospodarstw agroturystycznych	Dane Starostwa	Stanowisko ds. funduszy zewnętrznych i promocji starostwa	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Badanie w 2013 i 2014 Zadanie ciągłe do końca 2014
2.2.2.	Współpraca w przygotowaniu kadry do prowadzenia działalności agroturystycznej	- zwiększenie liczby gospodarstw agroturystycznych	- ilość szkoleń / spotkań zorganizowanych dla gospodarstw agroturystycznych (1 szkolenie w roku), - liczba przeszkolonych osób zainteresowanych działalnością agroturystyczną rocznie (5 osób)	Liczba gospodarstw 2013/2016	Sprawozdanie Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego	Środki własne KPODR Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
2.2.3.	Promocja walorów turystycznych powiatu	Rozwój turystyki na terenie powiatu	- opracowanie i wydanie materiałów promocyjnych powiatu - liczba publikacji, - rozszerzenie zasobów strony internetowej o informacje turystyczne – ilość nowych informacji/podstron, itp. , - udział w wojewódzkich targach turystycznych, - rozpowszechnienie materiałów promocyjnych na targach, konferencjach, imprezach	Zwiększenie ruchu turystycznego (liczba turystów)	- liczba odwiedzających stronę internetową powiatu, - badania gospodarstw agroturystycznych / podmiotów prowadzących działalność turystyczną, - badania społeczne turystów na imprezach lokalnych	Starostwo powiatowe	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do 2016 Badania ruchu turystycznego 2013 / 2016
2.2.4.	Promocja i rozwój produktów tradycyjnych i regionalnych	- baza produktów tradycyjnych i regionalnych, rejestracja produktów	- ilość produktów w bazie - stworzenie folderu, katalogu produktów	- ilość sprzedawanych produktów	- stan rejestru w tym zakresie w powiecie	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe

CEL OPERACYJNY: 2.3. KSZTAŁCENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
2.3.1.	Realizacja programów ekologicznych w szkołach	- podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży	- liczba zorganizowanych imprez w szkołach promujących czyste środowisko, - ilość zaktualizowanych programów nauczania o tematyce ekologicznej, - liczba uczniów objętych programami nauczania, - Liczba uczniów uczestników imprez o charakterze ekologicznym, - liczba uczestników konkursów	- liczba uczniów objętych programami nauczania o charakterze ekologicznym, - liczba inicjatyw ekologicznych podjętych w szkołach przez uczniów	Sprawozdania szkół	Szkoły ponadgimnazjalne Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dębowej Łące	Budżet powiatu	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
2.3.2.	Organizacja imprez i wydarzeń proekologicznych dla mieszkańców	- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu	- liczba zorganizowanych imprez promujących idee ekologiczne (przynajmniej jedna w roku)	- zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie w odpadach ogółem	Sprawozdania gmin i starostwa	Starostwo powiatowe	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 2.4. ROZWÓJ SPORTU I REKREACJI

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
2.4.1.	Utworzenie internetowego portalu dotyczącego sportu i rekreacji	- portal internetowy	- liczba portali	- liczba odwiedzin strony - liczba zalogowanych osób	Strona internetowa – licznik odwiedzin	powiat	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Do końca 2015
2.4.2.	Organizacja turniejów sportowych	- turnieje sportowe	- liczba zorganizowanych turniejów	- liczba osób biorących udział w turniejach	Roczne Sprawozdania z imprez sportowych	Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Kluby sportowe	Budżety gmin i powiatu, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe
2.4.3.	Rozwój ścieżek rowerowych	- utworzenie ścieżek rowerowych	- liczba kilometrów ścieżek	- ilość osób korzystających ze ścieżek	Cykliczne badania natężenia ruchu	gminy	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe

Cel strategiczny 3: Wzrost aktywności i integracji mieszkańców

CEL OPERACYJNY: 3.1. ROZWÓJ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I GRUP SPOŁECZNYCH

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.1.1.	Promowanie działalności organizacji pozarządowych i grup społecznych	upowszechnianie wiedzy na temat działalności organizacji pozarządowych	- liczba członków organizacji pozarządowych, - ilość działających organizacji	- ilość osób zaangażowanych w działalność organizacji pozarządowych, - liczba nowopowstałych organizacji,	Dane organizacji pozarządowych Rejestr stowarzyszeń	Organizacje pozarządowe PCPR	Budżet powiatu	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.1.2.	Profesjonalizacja kadry organizacji pozarządowych	- zwiększenie zdolności NGOów do pozyskiwania funduszy na działalność, -zwiększenie zakresu prowadzonej działalności	- liczba organizowanych i współorganizowanych szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji - liczba przeszkolonych osób,	- większa absorpcja środków finansowych przeznaczonych na działalność NGO 2013/2016, - zwiększenie udziału NGOów z powiatu wąbrzeskiego w finansowaniu działań przez samorząd województwa	Dane organizacji pozarządowych Rejestr stowarzyszeń	PCPR	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.1.3.	Prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz rozwoju wolontariatu	upowszechnienie wolontariatu	- liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promujących ideę wolontariatu	- wzrost liczby wolontariuszy zaangażowanych w pracę organizacji i instytucji	Sprawozdanie PCPR	PCPR, DPS, organizacje pozarządowe	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.1.4.	Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe	- wzrost realizacji zadań przez organizacje pozarządowe	- liczba konkursów przez Starostwo na realizację zadań przez organizacje pozarządowe, - wielkość środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań przez organizacje pozarządowe	- liczba zrealizowanych zadań przez organizacje pozarządowe, - łączny budżet zrealizowanych zadań	Sprawozdanie PCPR	PCPR	Budżet powiatu Budżety gmin Budżet wojewody Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 3.2. AKTYWIZACJA ŚRODOWISK ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I WSPARCIE RODZIN

L.p.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.2.1.	Rozwijanie kompetencji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez kursy i szkolenia	- podniesienie umiejętności społecznych, - nabycie nowych umiejętności umożliwiających poszukiwanie pracy	- liczba przeprowadzonych treningów kompetencji i umiejętności społecznych, - liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń	- liczba osób przeszkolonych, - liczba osób, które znalazły zatrudnienie w wyniku odbytych kursów i szkoleń	Sprawozdanie PCPR	PCPR	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.2.2.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników sektora pomocy społecznej i doskonalenie metod działania	- zwiększenie kompetencji kadr pomocy społecznej (PCPR i DPS), - nabycie nowych umiejętności z zakresu pomocy społecznej	- liczba szkoleń, z których korzystali pracownicy PCPR i DPS	- liczba osób, które podniosły kwalifikacje - liczba nowych działań zrealizowanych przez PCPR i DPS	Sprawozdanie PCPR, DPS	PCPR, DPS	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

L.p.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.2.3.	Diagnoza skali i uwarunkowań środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie powiatu	- stworzenie bazy danych o zasobach i potrzebach pomocy społecznej, - identyfikacja skali zjawiska i kierunków jego ograniczania	- realizacja badań i działań związanych z diagnozą, - dokonywanie rocznej analizy oceny zasobów i potrzeb pomocy społecznej, - opracowanie rocznego raportu z diagnozy,	- wypracowanie dorocznego planu przeciwdziałania zagrożeniu wykluczenia społecznego	PCPR	PCPR	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.2.4.	Realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc, - poszerzanie wiedzy na temat przemocy w rodzinie, - podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na temat przemocy	Realizacja planu zgodnie z przyjętym w dokumencie harmonogramie	zgodnie z zestawem wskaźników przyjętych w planie, - zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, - ilość zespołów interdyscyplinarnych, - ilość przeprowadzonych działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców	Dane PCPR Raport policji	PCPR	Budżet powiatu Budżet wojewody Środki zewnętrzne	Do końca 2015

L.p.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.2.5.	Poszerzenie oferty usług opiekuńczych	Powszechniejszy dostęp do usług opiekuńczych	- zwiększenie liczby miejsc w ŚDS, - zwiększenie liczby miejsc w ZAZ, - zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych, - powstanie placówki rodzinnej lub opiekuńczo-wychowawczej	- wzrost o 5 miejsc w ŚDS w czasie realizacji, - wzrost o 3 miejsca w ZAZ w czasie realizacji, - po jednej rodzinie zastępczej zawodowej w każdym roku, - 1 placówka w czasie realizacji strategii	Dane PCPR	PCPR, Środowiskowy Dom Samopomocy	Budżet powiatu Budżet wojewody Budżet Województwa PFRON Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

L.p.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.2.6.	Rozszerzenie oferty dla osób potrzebujących wsparcia	Profesjonalne usługi dla osób potrzebujących wsparcia	- zwiększenie środków finansowych na pieczę zastępczą, - liczba programów, projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych, - liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia, - liczba specjalistycznej kadry	- 1 psycholog w pieczy zastępczej w czasie realizacji strategii, - 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, - wzrost środków finansowych na realizację zadań fakultatywnych z zakresu pieczy zastępczej, - po 2 programy, projekty każdego roku, - wzrost o 20 osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia - wzrost o 50 osób orzekanych rocznie	Sprawozdanie PCPR	PCPR	Budżet powiatu Budżet wojewody PFRON Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 3.3. ROZWÓJ OFERTY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.3.1.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	- rozwijanie zainteresowań i zapewnienie możliwości atrakcyjnego spędzania czasu, - zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu powiatu	- liczba nowych zorganizowanych zajęć / działań, - liczba szkół i placówek edukacyjnych organizujących działania, - liczba godzin zajęć pozalekcyjnych, - liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych	- wyniki matur	Sprawozdania ze szkół	Wydział Oświaty	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.3.2.	Rozszerzenie oferty pozaszkolnych form ciekawego spędzania czasu wolnego	- uatrakcyjnienie oferty kulturalnej dla młodzieży	- liczba oferowanych wydarzeń kulturalnych, - liczba podmiotów organizujących działania	- liczba uczestników w organizowanych wydarzeniach i konkursach	Sprawozdania ze szkół i bibliotek	Wydział Oświaty	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.3.3.	Propagowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej	- wzrost aktywności fizycznej młodzieży, - organizacja wydarzeń sportowych, profilaktycznych	- liczba imprez sportowych, - liczba wydarzeń profilaktycznych (co najmniej 1 w roku)	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w wydarzeniach sportowych, - wzrost zainteresowania uczestniczeniem w imprezach sportowych	Sprawozdania ze szkół	Szkoły ponadgimnazjalne	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 3.4. ROZWÓJ OFERTY DLA SENIORÓW

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.4.1.	Rozszerzenie oferty kulturalnej i innych form spędzania wolnego czasu	- aktywizacja i integracja środowiska, - wzrost świadomości o zdrowym stylu życia wśród seniorów	- liczba nowych zorganizowanych przedsięwzięć skierowanych do seniorów	- liczba osób korzystających z ofert kulturalnych i nowych form spędzania czasu	Sprawozdanie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	Budżet powiatu Budżet miasta Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.4.2.	Propagowanie wolontariatu	- zwiększenia zaangażowania społecznego, - zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego	- opracowanie oferty wolontariatu, - zamieszczanie informacji na stronie internetowej	- liczba osób uczestniczących w działaniach na zasadach wolontariatu, - częstotliwość aktualizacji oferty dla seniorów	Sprawozdanie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, PCPR, organizacje pozarządowe	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna PCPR, organizacje pozarządowe	Budżet powiatu Budżet miasta Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 3.5. PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.5.1.	Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego	- wzbogacanie zbiorów biblioteki, - wzmocnienie i aktywne kształtowanie tożsamości lokalnej, - wykorzystanie potencjału kulturowego mieszkańców, - zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców	- liczba wydanych publikacji lokalnych o charakterze popularyzatorskim, - zwiększenie zbiorów historycznych w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej, - liczba organizowanych i współorganizowanych imprez / wystaw / wydarzeń	- liczba zaangażowanych instytucji/organizacji/osób, - liczba uczestników imprez, - liczba osób korzystających ze zbiorów biblioteki	Sprawozdanie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	Budżet miasta Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
3.5.2..	Promowanie twórczości lokalnych artystów i wspieranie inicjatyw lokalnych	- zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców, - wzmocnienie i aktywne kształtowanie tożsamości lokalnej	- zamieszczanie informacji na stronie internetowej biblioteki o twórcach i inicjatywach lokalnych, - liczba wspieranych inicjatyw z budżetu powiatu	- liczba zorganizowanych inicjatyw na terenie powiatu, - liczba osób korzystających z organizowanych wydarzeń, - liczba osób odwiedzających portal / stronę	Sprawozdanie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	Budżet miasta Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
3.5.3.	Organizowanie i wspieranie imprez integracyjnych	- wzrost aktywności i integracji mieszkańców	- zamieszczanie informacji o imprezach na stronie internetowej powiatu	- liczba uczestników imprez integracyjnych	Dane Starostwa	Stanowisko ds. funduszy zewnętrznych i promocji	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Cel strategiczny 4: Poprawa warunków życia

CEL OPERACYJNY: 4.1. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
4.1.1.	Badanie i monitorowanie poczucia bezpieczeństwa publicznego	- stworzenie mapy miejsc szczególnie niebezpiecznych	- przeprowadzenie reprezentatywnych badań społecznych w formie ankiety, - analiza statystyk policji	- liczba miejsc szczególnie niebezpiecznych	Dane policji	Komenda Powiatowa Policji	Budżet powiatu	Zadanie ciągłe do końca 2016
4.1.2..	Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych uświadamiających możliwość zaistnienia zagrożeń i sposobu zachowania w przypadku ich wystąpienia	- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców	- liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych i edukacyjnych przez instytucje zapewniające bezpieczeństwo publiczne (co najmniej 1 w roku)	- liczba osób biorących udział w akcjach profilaktycznych i edukacyjnych, - zmniejszenie liczby popełnianych przestępstw i wykroczeń w roku	Dane policji Dane PSP	Komenda Powiatowa Policji Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016
4.1.3..	Podwyższanie kwalifikacji zawodowych służb ratowniczych i porządkowych	- doskonalenie funkcjonowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne	- ilość zorganizowanych szkoleń (co najmniej 2 w roku), - liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców	Dane policji Dane PSP	Komenda Powiatowa Policji Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
4.1.4.	Obserwacja i podejmowanie działań na rzecz poprawy poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców	- podwyższanie poziomu jakości opieki medycznej w powiecie oraz podnoszenie poziomu wykształcenia i poprawa warunków pracy personelu medycznego	- liczba projektów mających na celu modernizację i doposażenie szpitala w Wąbrzeźnie, - zidentyfikowanie kluczowych obszarów problemowych związanych z opieką zdrowotną występujących w powiecie, - wysokość środków finansowych własnych pozyskanych z funduszy zewnętrznych na modernizację i doposażenie szpitala w Wąbrzeźnie	-poprawa satysfakcji mieszkańców z funkcjonowania szpitala, - zwiększenie liczby wykonywanych badań	Dane NZOZ Nowy Szpital w Wąbrzeźnie	NZOZ Nowy Szpital w Wąbrzeźnie Wydział Oświaty	Środki NZOZ Nowy Szpital w Wąbrzeźnie Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
4.1.5.	Doskonalenie działania służb powiatowych w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	- liczba przeszkolonych osób w ramach KSRG, - poprawa wyposażenia jednostek KSRG, - liczba pozyskanego sprzętu	- spadek liczby tragicznych wydarzeń	Sprawozdanie KPPSP	KPPSP	Budżet powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

CEL OPERACYJNY: 4.2. POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
4.2.1.	Termomodernizacja i rozbudowa obiektów Komendy Powiatowej Policji oraz ich doposażenie	- podwyższenie standardu technicznego budynków i poprawa obsługi obywateli i pracy funkcjonariuszy	- liczba obiektów, w których przeprowadzono termomodernizację, - wysokość środków finansowych przeznaczonych na rozbudowę i doposażenie policji	- zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów PPP	Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji	Komenda Powiatowa Policji	Budżet Wojewody Budżet powiatu	Do końca 2014
4.2.2.	Modernizacja i rozbudowa obiektów Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i ich doposażenie	Poprawa funkcjonowania straży pożarnej	- liczba obiektów, w których przeprowadzono modernizację - wysokość środków finansowych przeznaczonych na doposażenie straży pożarnej	- skrócenie czasu reagowania w sytuacjach kryzysowych	Sprawozdanie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej	Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej	Budżet Wojewody Budżet powiatu środki zewnętrzne	Do końca 2020
4.2.3.	Inwentaryzacja stanu dróg powiatowych i stworzenie planu remontu i przebudowy tych dróg	Plan remontu i przebudowy dróg	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	- liczba km dróg do remontu i przebudowy zaplanowana w budżecie na 1 rok	Informacja Zarządu Dróg Powiatowych	Zarząd Dróg Powiatowych	Budżet powiatu środki zewnętrzne	Do końca 2014
4.2.4.	Przebudowa i remonty dróg powiatowych	Poprawa bezpieczeństwa drogowego oraz dostępności komunikacyjnej powiatu	-liczba km przebudowanych i remontowanych dróg	- zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych	- protokół odbioru robót, - informacje ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych	Budżet powiatu środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
4.2.5.	Plan rozbudowy chodników przy drogach powiatowych	Poprawa bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu drogowego	- liczba km wybudowanych i przebudowanych chodników	- zmniejszenie ilości zdarzeń drogowych z udziałem pieszych	- protokół odbioru robót, - informacje ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych	Budżet powiatu środki zewnętrzne	Do końca 2016
4.2.6.	Termomodernizacja powiatowych obiektów użyteczności publicznej	Poprawa sprawności energetycznej obiektów	- liczba budynków, w których przeprowadzono termomodernizację	- Obniżenie kosztów eksploatacji budynków -Skala oszczędności na ogrzewaniu budynków 2013/2016	- protokół odbioru, - sprawozdanie z Wydziału Administracyjno-Gospodarczego	Zarząd Powiatu	Budżet powiatu środki zewnętrzne	Do końca 2014
4.2.7.	Modernizacja bazy oświatowej	- poprawa warunków nauki, - polepszenie jakości nauczania (warunków do nauki), - zwiększenie atrakcyjności szkół, - obniżenie kosztów prowadzenia placówek	- 1 modernizowany obiekt	- ilość uczniów i słuchaczy korzystających z bazy, - wyniki badań ankietowych, - opinie uczniów i nauczycieli korzystających z obiektów, - obniżenie kosztów prowadzenia placówki	- protokół odbioru, - sprawozdanie z Wydziału Administracyjno-Gospodarczego	Dyrektor Szkoły	Budżet powiatu środki zewnętrzne	Do końca 2016

Lp.	Działanie	Rezultat	Wskaźnik realizacji działania	Wskaźnik oceny rezultatu działania	Źródła weryfikacji wskaźników	Odpowiedzialność za wdrożenie działań	Konieczne nakłady / źródło finansowania	Termin realizacji
4.2.8.	Utworzenie geodezyjnej cyfrowej bazy danych	- powszechny dostęp mieszkańców do geodezyjnej bazy danych	- ilość obiektów wprowadzonych do bazy	- liczba korzystających z bazy danych	sprawozdanie z Wydziału Gospodarki Gruntami, Geodezji i Kartografii	Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Kartografii	Budżet powiatu środki zewnętrzne	Do końca 2014
4.2.9.	Informatyzacja administracji i rozwój usług elektronicznych	- dostęp do usług internetowych dla klientów, - e-urząd	-zinformatyizowanie administracji	- ilość załatwianych wniosków przez internet	- baza danych, program	informatyk	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Do końca 2020

Powiat wąbrzeski na tle pozostałych powiatów w województwie

Załącznik nr 2

POWIAT WĄBRZESKI NA TLE POZOSTAŁYCH POWIATÓW W WOJEWÓDZTWIE W 2010 R.																			
WYSZCZEGÓLNIENIE POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU	Ludność na 1 km ²	Kobiety na 100 męż- czyzn ^a	Saldo migracji na 1000 ludności	na 1 mieszkańca			Obsługa długu publicz- nego ^a	Czytelnic- y bibliotek publicz- nych na 1000 ludności	Turyistyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania		Mieszka- nia oddane do użytkowa- nia na 10 tyś. miesz- kańców	Prze- ciętna powierz- chnia użytko- wana w zasobach mieszka- niowych na	Odsetek ludności korzystającej z instalacji			Stopa bezro- bocia rejestr- owanego ^a	Podmioty zarejestro- wane w rejestrze REGON na 10 tyś. ludności	Targo- wiska stałe	Produkcy- ja sprze- dana prze- mysłu ^a na 1 miesz- kańca
				Dochody własne budżetów powiatów	Środki poży- wane z budżetu Unii Europej- skiej	Wydatki budżetów powiatów			obiekty	udzielone noclegi			wodociąg- owej	kanaliza- cyjnej	gazowej				
Powiat aleksandrowski	6	18	4	12	19	15	9	18	2	1	6	2	8	18	15	10	5	9	12
Powiat brodnicki	13	6	3	15	22	21	8	1	8	9	3	4	15	9	21	4	18	16	5
Powiat bydgoski	10	6	1	6	8	23	2	23	3	6	1	1	19	14	13	3	4	9	8
Powiat chełmiński	7	17	9	21	6	14	10	3	15	18	9	16	11	12	8	16	20	18	17
Powiat golubsko-dobrzyński	12	4	8	19	10	13	11	8	19	17	14	13	9	8	18	12	11	16	11
Powiat grudziądzki	21	1	13	23	16	22	5	21	22	22	11	6	22	20	16	22	21	21	13
Powiat inowrocławski	5	18	14	7	12	8	19	12	9	2	10	18	5	5	5	15	8	4	4
Powiat lipnowski	19	6	17	17	20	5	1	20	22	23	20	18	21	23	22	23	16	9	22
Powiat m. Bydgoszcz	1	22	22	3	5	4	23	15	3	4	7	10	2	3	2	1	1	1	7
Powiat m. Grudziądz	3	20	18	4	3	3	20	14	13	11	21	22	3	4	1	17	6	3	14
Powiat m. Toruń	2	23	21	1	2	2	22	10	1	3	4	7	4	1	3	2	2	9	6
Powiat m. Włocławek	4	21	19	2	1	1	21	4	15	10	13	21	1	2	4	6	3	14	2
Powiat mogileński	15	13	12	18	11	7	6	10	7	12	18	10	6	13	6	13	19	18	15
Powiat nakielski	9	6	15	14	18	11	17	5	19	20	11	23	14	15	10	18	15	9	23
Powiat radziejowski	15	6	16	22	4	9	7	1	18	21	22	3	10	21	20	18	13	7	16
Powiat rypiński	10	13	20	20	23	12	3	5	19	19	16	13	17	16	23	8	9	14	10
Powiat sępoleński	22	2	23	11	13	10	14	15	11	15	23	20	23	17	12	20	14	18	21
Powiat św. iedki	18	13	6	9	17	18	15	13	10	13	15	13	12	6	11	9	10	4	3
Powiat toruński	8	6	2	8	15	20	12	17	11	16	2	9	16	19	14	5	7	21	1
Powiat tucholski	23	2	11	5	7	6	18	7	6	7	17	8	18	6	9	7	17	7	19
Powiat wąbrzeski	15	13	10	16	21	19	16	19	14	14	5	10	12	11	17	11	23	21	9
Powiat włocławski	20	4	5	10	9	17	4	22	15	5	8	5	19	22	19	21	22	2	18
Powiat żniński	14	6	7	13	14	16	13	9	5	8	19	16	7	10	7	13	12	4	20

WIECEJ DANYCH: Bank Danych Lokalnych
www.stat.gov.pl/bdl

6 Lokata powiatu w województwie

^a Najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1, natomiast największa – jako ostatnia lokata spośród zestawionych jednostek. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób – dane za 2009 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Analiza realizacji strategii rozwoju powiatu wąbrzeskiego na lata 2007-2015.

Strategia rozwoju powiatu wąbrzeskiego na lata 2007-2015 była drugim dokumentem strategicznym samorządu powiatowego. Została przyjęta do realizacji uchwałą Rady Powiatu w Wąbrzeźnie nr XXXVIII/167/2006 z dnia 21 września 2006 r. Dokument opracowała Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego przy udziale przedstawicieli różnych środowisk reprezentujących społeczność powiatu. Podczas prac rozpoznano główne problemy w poszczególnych sferach funkcjonowania powiatu, uzgodniono wizję rozwoju, strategiczne pola interwencji, kierunki działań i konkretne przedsięwzięcia. Określono kluczowy problem powiatu wąbrzeskiego tj. „*Słaby rozwój gospodarczo-społeczny powiatu*”.

Sformułowane zostały obszary problemowe:

1. Słaby rozwój gospodarczy powiatu (niskie dochody mieszkańców i przedsiębiorstw, wysokie bezrobocie).
2. Mała aktywność mieszkańców (niski potencjał organizacji pozarządowych, słabo rozwinięte społeczeństwo obywatelskie).
3. Słaba leśistość.
4. Niedostosowana do potrzeb infrastruktura techniczna.
5. Niedostosowana do potrzeb infrastruktura społeczna.

Szanse dla rozwoju powiatu

- zasięg lokalny
 - rozbudowa sieci gazowej,
 - rozwój turystyki i agroturystyki
 - rozwój przetwórstwa spożywczego
 - powstanie grup producenckich
 - działalność „Lokalnej Grupy Działania”
 - ulokowanie na terenie powiatu podstrefy ekonomicznej
 - wykorzystanie środków UE
 - poszerzenie oferty edukacyjnej i szkoleniowej dla dorosłych

-
- zasięg regionalny
 - Ulokowanie się dużych inwestorów w pobliżu powiatu
 - Rozwój sektora NGO
 - Partnerstwo publiczno-prywatne
 - zasięg krajowy
 - Przebieg autostrady A1 i bliskość węzła autostradowego w Lisewie

Wizja powiatu: Powiat Wąbrzeski o zrównoważonym rozwoju gospodarczym, spełniający potrzeby mieszkańców.

Powyższa wizja realizowana jest w 5 obszarach strategicznych:

Cele strategiczne:

- Powiat silny gospodarczo
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej
- Nowoczesna infrastruktura społeczna
- Wzrost aktywności mieszkańców
- Rozwój współpracy międzynarodowej

Strategia z 2006 r. stała się z upływem czasu dokumentem wymagającym gruntownej aktualizacji. Na przestrzeni lat 2007-2012 okazało się, że w niektórych przypadkach harmonogram okazał się mało realny do spełnienia. Miały na to wpływ zachodzące zmiany gospodarcze i społeczne, aktualne potrzeby i możliwości finansowe powiatu. Wymieniony okres był czasem, w którym powiat musiał zmierzyć się z szeregiem wyzwań identyfikowanych przez bariery i trudności jak i pojawiające się szanse. Wśród nich były takie, które od początku ważyły na jego rozwoju (wysokie bezrobocie, niskie dochody mieszkańców i przedsiębiorstw), a także nowe, których źródłem były zmieniające się uwarunkowania społeczne i gospodarcze. Należy zwrócić uwagę, że podstawowe cele i priorytety są realizowane.

1. Powiat silny gospodarczo.

Samorząd powiatu, miasta Wąbrzeźno i gminy Wąbrzeźno od kilku lat czynią wszelkie starania w kierunku utworzenia podstrefy specjalnej strefy ekonomicznej w Wałyczu. W powiecie do tej pory powstała jedna podstrefa ekonomiczna o pow. 5 ha w Czystochlebie.

Powstanie takich obszarów aktywności inwestycyjnej stwarza szansę na powstanie nowych miejsc pracy i rozwój całego powiatu. W ramach współpracy z gminami inicjowane były kontakty mające na celu wymianę informacji dotyczących terenów inwestycyjnych.

Szczególnie działania skierowane były na podniesienie jakości kształcenia, głównie zawodowego ale też i ogólnego. Poszerzana była oferta edukacyjna szkół i placówek oświatowych. W Technikach wprowadzono kształcenie w nowych zawodach, takich jak: technik logistyk i technik usług fryzjerskich. Od września 2010 r. w Zespole Szkół we Wroniu rozpoczęło działalność Liceum Ogólnokształcące o innowacyjnym ukierunkowaniu: służby mundurowe. W Zasadniczej Szkole Zawodowej, mieszczącej się w Zespole Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie, utworzono klasę integracyjną dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nowe formy kształcenia- kursy, szkolenia, zajęcia edukacyjne dla uczniów gimnazjum, prowadzi Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego. Realizacja projektów oraz środki własne Powiatu umożliwiły utworzenie nowych warsztatów takich jak: fryzjerski, terapeutyczny, integracji sensorycznej, stymulacji polisensorycznej oraz 5 pracowni ze stanowiskami komputerowymi. Ponadto doposażono pracownie: mechatroniczną, hotelarską, fryzjerską, mechaniczną w CKPiU oraz informatyczną w ZS we Wroniu.

Od 2009 r. realizowane są projekty edukacyjne dofinansowane ze środków UE mające na celu zwiększenie elastyczności zawodowej absolwentów i poprawę ich atrakcyjności na rynku pracy poprzez wyposażenie uczniów w umiejętności poszerzające ich kwalifikacje zawodowe.

Nową siedzibę w budynku ZSO w Wąbrzeźnie z pomieszczeniami przeznaczonymi m. in. do terapii grupowej otrzymała Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna.

Równolegle samorząd angażował środki w zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych oraz aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Niedostateczne rozwinięte są struktury wspierające rozwój przedsiębiorczości. Nadal mają niewielkie znaczenie w jej kreowaniu. Spośród działających organizacji jedynie Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica oraz Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Wąbrzeskiego mają możliwości większego oddziaływania. Ograniczone zasoby nie pozwalają rozszerzyć działalności i zapewnić przedsiębiorcom dostępu do wysokiej, jakości świadczonych usług.

Starostwo Powiatowe angażuje się w organizację konkursu Gospodarczo-Samorządowy HIT Pomorza i Kujaw. Dzięki temu promowane są przedsiębiorstwa z terenu powiatu wąbrzeskiego.

2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej

Na terenie powiatu systematycznie poprawia się też stan dróg. W przygotowaniu jest przebudowa znaczącej dla powiatu drogi nr 1722C Wąbrzeźno-Kowalewo Pomorskie. Zarząd Dróg Powiatowych zakupił sprzęt niezbędny do utrzymania dróg. Rozpoczęła się budowa nowej strażnicy dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wąbrzeźnie. Ukończenie projektu planowane jest w 2013 r.

Powiat uczestniczy w projekcie Infostrada Kujaw i Pomorza, który realizowany jest w ramach porozumienia Urzędu Marszałkowskiego i samorządów lokalnych oraz innych podmiotów zainteresowanych rozwojem regionu. Stworzona zostanie w ten sposób struktura będąca podstawą rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie kujawsko-pomorskim. W ramach Projektu uruchomiona zostanie platforma internetowa (portal), na której będą udostępniane różnorodne pakiety elektronicznych usług. Portal, jako narzędzie posłuży do błyskawicznej i interaktywnej komunikacji pomiędzy urzędami i obywatelami. Umożliwi to w szczególności szybkie i sprawne załatwianie spraw urzędowych zdalnie. Integralną częścią platformy będą systemy generowania

i obiegu dokumentów wspierające procesy obsługi spraw/procesów wewnątrz urzędów. Obecnie beneficjenci wyposażeni są w sprzęt niezbędny realizacji ww. celów. Projekt realizowany jest w dwóch podstawowych obszarach:

- e-Administracja,
- System Informacji Przestrzennej.

3. Nowoczesna infrastruktura społeczna

Przy udziale środków finansowych z Unii Europejskiej w latach 2008-2009 została wybudowana sala gimnastyczna z zapleczem dydaktycznym. Sukcesywnie modernizowane są obiekty pozostałych szkół ponadgimnazjalnych (przebudowa ZS we Wroniu, remont dachu ZSO).

Projekt przebudowy i modernizacji DPS zrealizowany był w latach 2009-2010 znacznie podniósł standardy świadczonych mieszkańcom placówki usług.

W 2008 r. przekształcono Zakład Opieki Zdrowotnej- Szpital Powiatowy w Wąbrzeźnie na dwa odrębne podmioty:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wąbrzeźnie, w ramach którego funkcjonuje poradnia ambulatoryjna lekarza specjalisty - poradnia neurologiczna,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nowy Szpital w Wąbrzeźnie, prowadzony przez Grupę Nowy Szpital, we współpracy z Powiatem Wąbrzeskim.

Z perspektywy minionych lat, przyjęte rozwiązanie okazało się korzystne zarówno dla pacjentów jak i zatrudnionych tam pracowników. Obecnie w Nowym Szpitalu działają 4 oddziały szpitalne (123 łóżka: Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Chirurgii Ogólnej, Oddział Położniczo-Ginekologiczny, Oddział Neonatologiczny), Pracownia Rehabilitacji, Dział Diagnostyki Laboratoryjnej, Pracownia Rentgenodiagnostyki, Pracownia USG i Gastrofiberoskopii, Dział Pomocy Doraźnej, Zespoły ratownictwa medycznego, 2 poradnie (Poradnia Ogólna, Poradnia Dziecięca) w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, 12 poradni specjalistycznych, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy (45 łóżek). W celu poprawy jakości świadczonych usług medycznych podjęto następujące zadania: zatrudniono nową kadrę medyczną, cały czas prowadzone są remonty i zakup nowoczesnego sprzętu.

Od 2005 roku w strukturze organizacyjnej PCPR funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wąbrzeźnie. Osoby dotknięte przemocą mają możliwość uzyskania specjalistycznych porad psychologicznych, pedagogicznych, prawnych i socjalnych, dzięki odpowiednio do tego przygotowanej i wyszkolonej kadrze specjalistów.

Utworzony w 2008 r. Środowiskowy Dom Samopomocy w Bliźnie przeznaczony jest dla osób z przewlekłą chorobą psychiczną i niepełnosprawnością intelektualną. Podstawowym zadaniem placówki jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób uczestniczących w zajęciach. Liczba osób, które korzystały z usług ŚDS z roku na rok wzrasta:

- 2008 r. - 29 osoby,
- 2009 r. – 34 osoby,
- 2010 - 44 osoby.

4. Wzrost aktywności mieszkańców

Samorząd powiatu prowadzi różne działania mające na celu integrację mieszkańców powiatu. Corocznie we współpracy z gminami organizowane są dożynki gminno-powiatowe. Odbywały się imprezy mające na celu promocję funduszy europejskich i uczestnictwo Polski w Unii Europejskiej. Samorząd wspierał i włączał się w realizację przedsięwzięć realizowanych przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Nie udało się powołać forum do spraw społecznych i kulturalnych.

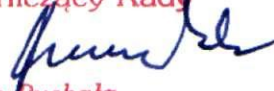
Przy współpracy Polskiego Związku Wędkarskiego oraz szkół średnich corocznie prowadzona jest akcja sprzątania brzegów wąbrzeskich jezior. Każdego roku we wrześniu samorząd wspiera szkoły ponadgimnazjalne poprzez zakup worków i rękawic w ramach akcji „Sprzątanie Świata”.

Rokrocznie przy współudziale Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Wąbrzeźnie organizowany jest powiatowy konkurs „Piękna Zagroda”. Celem konkursu jest wyłonienie najpiękniejszych zagrod oraz działek siedliskowych znajdujących się na terenie powiatu. Dzięki liczniemu udziałowi mieszkańców obszarów wiejskich, konkurs zyskał już stałe miejsce w kalendarzu imprez organizowanych przez Starostwo.

5. Rozwój współpracy międzynarodowej

Powiat Wąbrzeski kontynuował współpracę z powiatem Diepholz. W ramach wzajemnych odwiedzin wymieniano się doświadczeniami w rozwiązywaniu problemów społecznych, omawiano stosowane rozwiązania pomocy osobom niepełnosprawnym. Ponadto dyskutowano nt. wspierania przedsiębiorczości, współpracy ze szkołami oraz ochrony środowiska i problemu usuwania odpadów.

Przewodniczący Rady

Adam Puchała